

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XIV. ročník ● 5/2021

zoslania

O B S A H

Desatoro 4
5. PRIKÁZANIE
Š. Markuš

Fórum 5

Cirkev online 6
ÚVOD DO MODLITEBNEJ
P. Kučera

Rozhovor 7
VIERA, PODPORA
A ROZPRÁVKY
M. Gajdoš/E. Mihočová,
P. Vitko

Téma 12
ZOSLANIE DUCHA
SVÄTÉHO
M. Jurčo, D. Pastirčák

Reportáž 18
IZRAELSKÝ DENNÍK II
E. Bechná

Misia 22
VEĽKÁ NOC V JAR
L. a J. Knoetze
YMCA NESVADY
A. Maglodsá
U VODY ŽIVÉ
J. Dohnal

Príbehy narkomana 27
PRÍBEH ŠTVRTÝ

Úvahy z trolejbusu 29
MŔTVA NÁDEJ
Tomáš Komrska

Spod orecha 30
KOALÍCIA
B. Piatko

RELAX 31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK7611000000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2021

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števo

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Výšlo:** 25. 5. 2021 **Tlač:** Alfa print, Martin

Prvá strana obálky: Foto: J. Dohnal

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

STÁLE S NAMI – VŽDY A VŠADE

Bol to muž s dramatickým životným príbehom. Rodičia sa tešili z jeho narodenia, no matka ho čoskoro musela odložiť do baby-boxu, aby mal aspoň minimálnu nádej na prežitie, lebo rodine hrozila genocída. Medzi personálom baby-boxu sa však našla žena, ktorá si ho osvojila. Bola veľmi zámožná a zabezpečila mu najlepšiu súkromnú školu a prvotriedne univerzitné vzdelanie. Dobre ovládal bojové umenia. Vo vysokej spoločnosti získal veľa kontaktov. Bol pripravený nastúpiť do diplomatických služieb. Ale tesne pred štartom hviezdnej kariéry ho zradila vlastná minulosť. Začal pátrať po svojich koreňoch a zistil, že jeho skutočná rodina patrí k podradnej kaste zotročených ľudí. Buď mal silný zmysel pre spravodlivosť, alebo nepoznal príslovie „čo ťa nepáli, nehas“, a tak sa dostal do ostrej potýčky, v ktorej zložil k zemi chlapa. Lenže to prehnal a chlap zomrel. Konkurenti striehli na jeho zakopnutie, a tak z hodiny na hodinu musel emigrovať a úplne zmeniť identitu. Stal sa pastierom v púšti. A tam ho oslovil Boh. Mojžiša.

Boh ho povolal, aby sa stal vodcom jeho ľudu. Mojžiš prijal túto strastiplnú úlohu a užil si pri tom svoje. Pri siedmej vzbure ľudu si prorocky povzdychol: *Kiežby všetci z Hospodinovho ľudu boli samí proroci! Kiežby im Hospodin dal svojho Ducha!* (Numeri 11, 29) Lebo ľudia bez Ducha sú bezduchí.

Po 1 400 rokoch sa táto Mojžišova túžba naplnila. Na Letnice. To, čo vtedy zažilo prvé kresťanské zhromaždenie a čo tam videl a počul veľký dav okolo nich, bolo nielen splnenie Mojžišovej túžby, ale aj naplnenie Božieho zámeru. A bolo to splnenie Ježišovho sľubu učeníkom. Ježiš ich pripravoval na novú situáciu. Na dni, na roky, keď budú bez jeho fyzickej prítomnosti a zároveň majú byť svedkami o ňom a hlásať evanjelium. A k tomu im povedal, že „bezo mňa nemôžete nič urobiť“. Kým bol Ježiš s nimi, vždy, keď potrebovali jeho zásah, Ježiš bol poruke. Bol tam, aby ich posmelil. Keď si nevedeli rady, zasiahol. Ak sa dostali do vzájomného sporu, napomenul ich. Takže keď počuli, že Ježiš odíde, vo vzduchu visela otázka: Kto nám pomôže, keď budeme v koncoch? Kto nás povzbudí? Kto nás posilní, keď budeme slabí? Kto nás bude viesť, keď budeme zmätení? Ako máme niečo vôbec robiť bez Teba?!”

Pretože potreba učeníkov bola životne dôležitá a úloha nadľudská, Ježiš im zaslúbil „iného Pomocníka“, ktorý príde po Jeho odchode. Bude to Tešiteľ, Radca, Obhajca – Nieкто, kto bude s nimi a pre nich. Duch Svätý – Duch Boží – Duch Kristov pokračuje v tom, čo Ježiš na zemi začal, bez straty kvality, moci a blízkosti. Inými slovami, Ježiš učeníkom povedal: „Svätý Duch bude pre vás všetkým tým, čím som bol pre vás Ja. Nebudete mať menej Mňa. V skutočnosti, dostanete presne to, čo by som vám dal Ja, ak by som tu bol.“

Takže prosba o pomoc k Duchu, ktorý v nás prebýva, je prosba o takú istú úroveň pomoci, ktorá by sa nám dostala, keby sme stáli pred vteleným Ježišom. Keďže Duch Svätý je v nás, kdekoľvek sa ocitneme a kamkoľvek pôjdeme, Ježiš tam bude s nami. Nikdy nie sme na takom mieste, kde by sme mali k Ježišovi ťažší prístup než iný kresťan. Ježiš je v Duchu s nami v pondelok v práci, v utorok doma, v stredu u susedov, a tak ďalej počas celého týždňa. Len si to predstav, že čokoľvek robíš, čokoľvek riešiš, ešte bližšie ako vedľa teba – v tebe je Boží Duch, ktorý ti pomáha robiť to, čo sa Bohu páči. Malo by to zmeniť naše modlitby aj spôsob, ako žijeme a slúžime. Náš život a služba by sa mali opierať o prosby k Duchu, aby nás viedol. A on nás povedie k Božiemu slovu, v ktorom poznávame Krista; a povedie nás k láske ku Kristovi, ktorá sa prejavuje poslušnosťou Jeho slovu; a povedie nás k neseniu ovocia Ducha. Vždy a všade. ■

ŠTEFAN EVÍN,
predseda Rady CB

STĽPČEK:

ZA SLUŠNÉ SLOVENSKO

Keď sa pre tromi rokmi, po vražde novinára a jeho snúbenky, zaplnili námestia takmer ako v novembri pred tridsiatimi rokmi, svietila nad nimi požiadavka „Za slušné Slovensko“. **My sme tí, na ktorých sme čakali** – predstavovali sa organizátori demonštrácií. Hovorcom a jedným z hlavných organizátorov protestov bol Juraj Šeliga. Tieto, ale aj mnohé ďalšie občianske aktivity mu neskôr priniesli miesto podpredsedu novej politickej strany Za ľudí, ktorá sa vo voľbách dostala do parlamentu a vo veku 30 rokov ho vystrelila do jednej z najvyšších politických funkcií v štáte – stal sa podpredsedom NR SR. Nevedel som o ňom nič, no zaujal ma počas minuloročného pandemicko-vládneho chaosu svojou rozvahou, zmysluplnými vystúpeniami, argumentáciou bez podpásových úderov. Zdalo sa, že niečo vie o pravidlách slušnej politiky. A zrazu chyba – posedenie v krčme v čase zákazu vychádzania. Porušenie pravidiel. A následne – ďalšie porušenie, tento raz slovenskej politickej tradície. Lebo takým je u nás verejné ospravedlnenie sa a odstúpenie z funkcie po chybe. (Podobný prešlap stál miesto aj českého ministra zdravotníctva a premiérovho poradcu R. Prymulu. Ale toho musel premiér Babiš odvolať.) Odstúpila aj J. Žitňanská, tiež zo strany Za ľudí, ktorá sa hlási ku konzervatívnym hodnotám. Bratislavskému županovi, liberálovi zo SAS J. Dropovi, stačilo ospravedlnenie. Ten istý priestupok liberála je zrejme iný, ako priestupok konzervatívca. Ale – je dobre, že slovenským politickým marazmom prebehol náznak slušnosti. ■

B. Piatko

5. PRIKÁZANIE:

Cti svojho otca a svoju matku, aby si dlho žil v krajine, ktorú ti dá Hospodin, tvoj Boh! (Ex 20, 12)

ŠTEFAN MARKUŠ

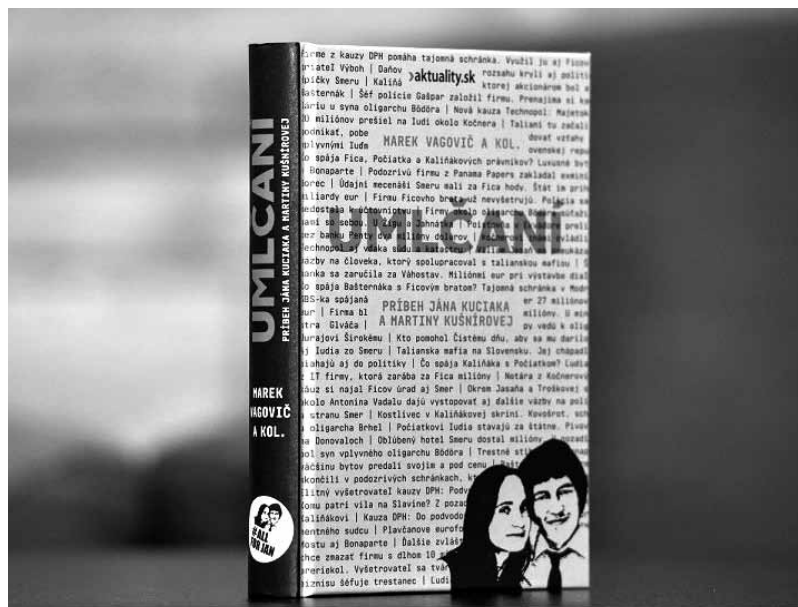
Piatym prikázanim prechádzame na druhú dosku, na ktorej sú zaznamenané povinnosti voči spolublížnym. Kresťanský filozof Stephen Dray hovorí, že „kresťania sa mylne nazdávajú, že prikázania na prvej doske, hovoriace o záväzkoch voči Bohu, sú dôležitejšie ako záväzky voči ľuďom. Sekulárny svet si zase myslí, že medziľudské vzťahy sú primárne.“ Skutočnosť je však taká, že obe dosky tvoria celok a požiadavky voči zákonodarcovi a blížnym nie sú oddelené. Piate prikázanie napomáha budovať harmonické vzťahy v rodine. Integruje prejavy láskavosti, materiálneho zabezpečenia, rešpektu a poslušnosti voči rodičom do kompaktného celku. Zakazuje neláskavé slová aj skutky, ktoré ubližujú.

Odpradáva sme poučovaní, že bezproblémové spolunažívanie v rodinách je fundamentom spoločnosti. Tak ako sa správame doma, budeme sa správať aj inde. Uznávať autority a prejavovať úctu tým, ktorí nám darovali život, vychovali nás, umožnili nám pripraviť sa pre život je etický apel. Rodičov si máme nielen ctiť, ale aj uprednostňovať. Tento starozákonný biblický príkaz v ére šírenia kresťanstva v pohanskom svete rozšíril apoštol Pavol o kategóriu spravodlivosti, čím umocnil povinnosti detí voči rodičom na spoločenskú normu. *Deti, poslúchajte svojich rodičov, ...lebo tak je to spravodlivé* – odkázal cirkvi (Ef 6, 1). „Recipročná povinnosť by pre obe strany mala byť zárukou ich naplnenia“, hovorí John Stott a obsah kresťanskej etiky rozširuje aj o zodpovednosť rodičov voči potomkom. Úlohou rodičov je vychovávať deti, a touto úlohou sú povolaní nielen biologickí či adoptívni rodičia, ale aj školy, štátne inštitúcie a vychovávatelia. Je to jediné prikázanie, ktoré je spojené s odmenou. Či je „dlhý život“ benefit aj v prípade, keď staroba sa stáva bremenom, je otázkou sebaobetovania. Krásnou odpoveďou pre veriacich je text piesne „Co činí Bůh, vše dobré jest...“ – starý evanjelický chorál „*Was Gott tut, das ist wohlgetan*“ z roku 1675. Autorom známej piesne je Samuel Rodigast (1649–1708). Pieseň venoval umierajúcemu priateľovi Severusovi Gastoriusovi, skladateľovi melódií. ■

AD: VZOSTUPY A PÁDY (Dialóg 4/2021)

Ďakujem za zhrnutie a prehľad. Človek už aj zabudol, čo sa vlastne počas tých 30 rokov u nás dialo. Konštatovanie na záver má bližšie k rezignácii, ako k nádeji. Ale ja som za, nech umrie posledná. To všetko sú nepopierateľné fakty, ktoré reprezentujú sumu následkov. Teraz by mala nasledovať analýza príčin, pretože bez vnímania a poznania kauzálnych vzťahov nedochádza k poznaniu. Som presvedčený, že autor komentára má čo povedať aj z tejto strany, len to nebolo predmetom toho textu. Ak teda chceme byť trochu spravodliví, musíme si uvedomiť nasledovné. Parlamentná demokracia bola otázkou voľby, ku ktorej sme sa, ako spoločnosť, v 89. majoritne prihlásili, a tento stav pretrváva. Odvtedy, ako niekto vtípne poznamenal, si slobodne volíme tých, ktorí nás budú okrádať do najbližších volieb. Radi ukazujeme prstom na politikov, no ja si politickú reprezentáciu predstavujem ako zrkadlo, ktoré odráža zas len môj vlastný obraz. Je to pravá strana rovnice, ktorú pred znamienkom rovná sa determinuje spoločnosť, ktorej sme súčasťou so svojou mentálnou a kultúrnou výbavou a historickou skúsenosťou. Na ilustráciu toho, ako na tom sme, vo mne v poslednom čase rezonuje jedno zistenie. A to sa pohybuje prevažne v prostredí vzdelaných ľudí. V atmosfére boomu sociálnych sietí ľudia neustále absorbujú informácie, ktoré potom prezentujú ako názor. Neuvedomujú si, že len preberajú a reprodukovujú niečo, o čo sa nepričinili. Názor je vôbec veľmi pochybný pojem. Má na míle ďaleko od poznania, ktoré by malo byť základom každého výroku. A toto poznanie, až na konci ktorého môže vzniknúť nárok na vyslovenie zodpovedného názoru, si vyžaduje vynaloženie značného úsilia. Tým úsilím je štúdium, overovanie faktov, kritický rozbor, osobná, jedinečná skúsenosť. Koľko ľudí toto urobí pred tým, než sa vysloví? A tak sa dokola zmietať v bahne predsudkov a zabárame sa čoraz hlbšie od revolúcie k revolúcii, stále tá istá pieseň, len interpreti na pódiiach, ktorým tak radi tieskame, alebo ich vypískame, sa menia. Je to kríza, ktorej rozsah, hĺbku a dopad si nechceme otvorene pripustiť, pretože my sami sme jednou z jej príčin. ■ **Peter Piatko, Martin**

ÚVOD DO MODLITEBNÍ 25. 4. 2021

CB BRATISLAVA-CUKROVÁ

Podvečer u Dunaje – poznávání nových míst

Za okny začíná jaro a všichni doufáme a tušíme, že i v rámci coronakrizy rovněž svítá. Mnozí jsme zaočkovaní a cítíme se bezpečněji. Snad se před námi otevírá něco nového a lepšího.

V Bratislavě jsem déle než půl roku. Žiji tu, i díky Covidu, doslova **nový** život. Za tu dobu jsem prošel různými fázemi poznávání. Však jsem o tom mluvil i na modlitební. Z počátku jsem se cítil jako plavec ve velkém jezeru, který neví kam plout. Později jsem si připadal jako plavec v Dunaji unášený proudy. Později jsem se cítil jako plavec, co se učí plavat.

A v této fázi stále jsem. Učím se „plavat“ v **novém** prostředí i **novým** způsobem. Čím je člověk starší, tím je to těžší. Ale člověk nesmí ustrnout. A život, i Pán Bůh nad námi, nás vede k tomu poznávat **nové** věci. A snad se učíte i vy něčemu **novému** ode mě. To je asi první bod k modlitbám. Učení se **novým** věcem je výzva pro nás všechny. A nás v něčem asi čeká **nová** doba.

Dnes ráno mám kázat ve Frýdku-Místku a mám kázat i dětem. A právě jim chci vyprávět o **novém** životě v Bratislavě. Kolikrát se v Bibli mluví o **nových** věcech, **nových** písních, o **nové** „cestě“, **nové** milosti, **nových** počátcích, **novém** lidství. A nakonec i samotná smrt je branou k něčemu zcela **novému**. Očekáváme **nové** nebe a **novou** zemi. I covid nás naučil **novým** možnostem, které jsme před tím možná až odmítali. A život má **nové a nové** dějství, každý den je něčím **nový**. A nakonec i žalmista vybízí: *Zpívejte Hospodinu píseň novou.*

Ale nenechme se opít **novotou**. Starý dobrý apoštol Jan připomíná: *Je tu nepíšu vám, moji milí, nové přikázání, ale přikázání staré, které jste měli od počátku.* A Pán Ježíš připomíná, že zákoníci (tedy kazatelé!) jsou jako *hospodáři, kteří vynášejí ze svého pokladu nové i staré.* A to je další předmět k modlitbám – abychom uměli moudře používat **staré i nové** poklady od Boha.

A nakonec pár osobních výzev

- Nepřestávejme se modlit za covidovou situaci, za všechny nemocné, za lékaře a zdravotníky, za všechny smutné, kterým umřel někdo blízký. Za rodiny v těžké situaci.
- Vážná je i situace na mezinárodním poli, nyní zvláště ve vztahu k obrům na východě. I za tu se přimlouvejme. A to nemluvíme o situaci vnitropolitické. Každopádně předsedou vlády je náš bratr v Kristu. Nezapomeňme i modlitby za něj.
- Přidávám dvě zcela konkrétní prosby: Byli jsme s Zuzkou Bánovou u sestry Elenky André. Daří se jí úměrně k věku. Je velmi vděčná za všechny informace. Je unavená. Všechny pozdravuje. Bratr Šuster je v hospici. Už jen tato informace nám postačí k inspiraci k modlitbám za něj i jeho rodinu.

Přeji všem hezké **nové** nedělní ráno. ■

Petr Kučera

VIERA, PODPORA A ROZPRÁVKY

Ing. MILAN GAJDOŠ, podplukovník v zálohe, dokázal spojiť svoju vieru so službou v armáde, aby sa následne od základov podieľal na vybudovaní Ekumenickej pastoračnej služby v Ozbrojených silách a ozbrojených zboroch SR, a aby tiež založil Vojenskú podpornú nadáciu, za ktorej činnosť sa stal laureátom ankety Vojenský čin roka. Vyrastal na Spiši – a tam sa začína aj rozhovor, ktorý s ním pripravili EMÍLIA MIHOČOVÁ a PAVOL VITKO.

Foto: PAVOL VITKO, kpt. PETER POLDRUHÁK a SOŇA TRYBULOVÁ

Rodina je miestom, kde sa utvárajú medziludské vzťahy. Podnety z raného obdobia života zásadným spôsobom ovplyvňujú našu osobnosť. Ako rodinné zázemie, v ktorom ste vyrastali, formovalo vašu vieru?

Môj starý otec bol štyri desaťročia kostolníkom v evanjelickom

cirkevnom zbore v Spišskej Novej Vsi. Pochádzam z veľkej rodiny, mám viac ako 50 bratrancov a sesterníc a celá naša rodina z otcovej aj matkinej strany boli ľudia, ktorí nikdy neboli v komunistickej stane, pretože ich svetonázor bol a zostal kresťanský. Len ako perličku: keď môj otec dostal ako predák čaty v rušno-

vom depe v Spišskej Novej Vsi za dobrú prácu televízor, odmietol ho, pretože bol od komunistickej organizácie. Keďže som od šiestich rokov chodil na náboženstvo a aj do ľudovej školy umenia na akordeón, pán farár Ján Tibor Žiak si ma vybral, že raz budem kantorom. Síce som sa ním nestal, ale na službách Bo-

žích doteraz spievam veľmi rád. Ako deti sme boli v rodine vedení k Bohu, no čo bolo dôležité, mal som výborné vzory. S otcom a starým otcom som celé desaťročia sedával v jednej lavici – a vidí sa mi to lepšie, ako keď sú deti oddelené od svojich blízkych. Bolo to dôstojné, už ako chlapec som cítil, že mám v kostole zo strany otca aj starého otca nejakú vážnosť, naučil som sa správať, vedel som, kedy sa môžem prejaviť. Z maminej strany bola časť rodiny v Cirkvi bratskej. Jej príbuzní boli výbor-

Už ako 14-ročný som chcel ísť za vojaka, bol to môj chlapčenský sen. Rodičia mi to však nedovolili aj z dôvodu ich svetonázoru. Keď som v roku 1987 zmaturoval na Strednom odbornom učilišti železničnom, tak som si už ako dospelý, bez ich vedomia, podal prihlášku na vojenskú školu. Chcel som ísť do Hradca Králové na vojenskú medicínu, ale dôstojník na Krajskej vojenskej správe v Košiciach sa ma s úsmevom spýtal, či si myslím, že sa dá len tak prejsť od liečenia lokomotív k liečeniu ľudí. Skrát-

hierarchii stúpal vyššie, v roku 2006 som už bol veliteľ kežmarskej Výcvikovej základne vojakov základnej služby v hodnosti major.

Stáli ste pri založení inštitútu Ekumenickej pastoračnej služby v Ozbrojených silách a ozbrojených zboroch SR (2005).

Čo vás k tomuto kroku motivovalo a ako si spomínate na začiatky?

Aj preto, lebo som sa v priebehu svojich veliteľských rokov hlásil

ní laickí kazatelia, a každú ich návštevu sprevádzali rozhovory o Bohu, takže i to ma formovalo, a aj preto mám veľmi kladný vzťah k ekumenizmu.

V armáde ste dosiahli hodnosť podplukovníka. Je vaša profesia tak trochu splneným snom alebo to bola skôr racionálna voľba?

ka, povedali, že medicínu mi neodsúhlasia, nech si vyberiem niečo iné. Neľutujem, že to napokon bola ekonomika armády. V roku 1991 som promoval na Vysoké vojenskej škole vo Vyškove v odbore logistika. Následne som nastúpil na logistiku k 60. tankovému pluku do Kežmarku a práca sa mi stala koníčkom. Postupne som vo vojenskej

k cirkvi, či už vytváraním priestoru pre duchovných, ako aj vojakov základnej služby, tak som dostal v roku 2005 od plukovníka Tomáša Semka, vtedy riaditeľa Úradu vojenských duchovných pri OS SR, zaujímavú ponuku. A to, či by som nemal záujem stáť pri zrode Ústredia ekumenickej pastoračnej služby. Už predtým sme mali s manžel-

kou a deťmi dohodu, že ak sa niekde z Kežmarku posuniem, pôjdeme spolu. To bola moja jediná podmienka. Takže sme sa presťahovali do Pezinku, kde sme si v roku 2006 kúpili byt a ako prvý človek som bol ustanovený do štruktúry ústredia, a to v pozícii riaditeľa kancelárie, neskôr riaditeľa správy, na ktorej som doteraz, hoci už ako civil.

Čo patrilo k vašim základným úlohám v novovzniknutej inštitúcii?

Spolupodieľať sa na zriadení sa-

ralelnú štruktúru v rámci Ordinarátu Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR. Zodpovedáme sa Ekumenickej rade cirkví, od ktorej máme vlastne mandát pre našu službu. Pred vznikom Ústredia bola duchovná služba iba v armáde, od jeho vzniku ju realizujeme prostredníctvom našich duchovných aj v štruktúrach ministerstva vnútra, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Finančnej správy SR. V začiatkoch išlo o to, aby sme postavili pevné základy aj v kontexte rozpočtovej organizácie, čo má veľa špecifik, vráta-

iba v kaplnkách a už vôbec sa nedá robiť tak, ako v civilnom prostredí. V armáde duchovný, napríklad, nemôže čakať, kým za ním niekto príde, ale musí byť stále uprostred diania a či sú to vojaci, policajti alebo hoci aj väzni, ponúkať im svoju službu. A to nielen duchovnú. Ako príklad môžem spomenúť generálneho duchovného plukovníka Viktora Saboa, ktorý počas nasadenia v Afganistane pomáhal vojakom tiež s ich osobnou administratívou, navštevoval ich na rôznych, často aj nebezpečných

mostatnej rozpočtovej organizácie v rámci ministerstva obrany, pričom ústredie odborne a metodicky riadi duchovných jednástich protestantských cirkví a náboženských spoločností. Bližšie sa o našej štruktúre môžete dočítať aj na stránke www.ustreps.sk. Rímskokatolícka a gréckokatolícka duchovná služba má svoju samostatnú pa-

ne zodpovednosti voči štátu. No a ak sme na začiatku mali troch duchovných, teraz ich je 21.

Je ekumenická pastoračná služba pre ozbrojené sily a zbory prínosom? Etablovala sa v zdanlivo úplne odlišnom prostredí?

Nechceme byť duchovnou službou, ktorá by bola zatvorená

pozíciách. Nie raz suploval psychológa, no a to sa týkalo všetkých, nie iba veriacich. Skrátka – v prvom rade ide o získanie dôvery, a potom môžeme rozvíjať to ostatné.

Ako ste vnímali nasadenie pracovníkov ekumenickej pastoračnej služby v rámci celoplošného testovania?

Koronavírus je niečo ako vojna a pre našich duchovných, ktorí sú pripravovaní aj na zásah v krízových situáciách, je to príležitosť na to, aby boli tam, kde sú potrební. Tak sa to dialo a aj deje doteraz, som na nich hrdý.

Pred desiatimi rokmi ste založili Vojenskú podpornú nadáciu, ktorá vytvára solidárny systém pomoci komunite vojakov a zamestnancov rezortu obrany, ak sa pod vplyvom životných okolností ocitnú v zložitej sociálnej situácii. Okrem toho nadácia podporuje aj športové a spoločenské podujatia pre rodiny v rámci jednotlivých vojenských útvarov, aby posilnila ich komunitný život, vzájomnú ústretovosť a spolupatričnosť.

Aký bol prvotný impulz pre vznik nadácie?

Odkedy som bol v armáde, bolo mi zrejmé, že ak chceme, aby veci fungovali, ľudia musia byť zároveň kolektívom. Takým, pre ktorý sa oplatí niečo robiť, a na ktorý sa dá zároveň spoľahnúť. Mal som to šťastie, že som bol vždy súčasťou pracovného kolektívu, ktorý som vnímal ako svoju rodinu, ktorá ťahá za jeden povraz. Čoraz silnejšie som cítil, že v ozbrojených silách je veľa problémov a málo financií. A to aj na také triviálne veci, ako sú podpora spoločenských, kultúrnych či pietnych podujatí, nehovoriac už o pomoci kamarátom, ktorí ochoreli, alebo sa im stalo nešťastie. Dlhodobu som sa zamýšľal nad tým, že armáde chýba subjekt, ktorý by vojakom, zamestnancom či dôchodcom pomáhal nad základný rámec povinností štátu a zároveň by napomáhal zlepšovaniu vzťahov v rámci útvarov. Preto sme v roku 2011, tesne po tom, ako som odišiel do zálohy, založili spolu s mojím kolegom z ústredia Eklektickej pastoračnej služby, majorom v zálohe Robertom Šerešom, Vojenskú podpornú nadáciu. Ako jednu z mnohých na

Slovensku, ale jedinou pre komunitu vojakov.

Nadácia je teda tak trochu vaše „dieťa“, ktorému sa venujete ako svojmu poslaniu či koníčku, a to popri svojom zamestnaní. Môžeme spomenúť konkrétny prípad, kedy ste mohli finančnými prostriedkami nadácie účinne pomôcť rodinám vojakov? V rámci mechanizmu vojenskej podpornej nadácie máme niekoľko programov a jeden z nich, ktorý sa volá Vojaci vojakom, akumuluje finančné zdroje v prospech našich kolegov, ktorí sa dostanú do rôznych ťažkostí. Napríklad, desiatnik Kováč z plného zdravia dostal mozgový infarkt. Takmer zomrel, no ostal žiť, ale je imobilný a nerozpráva. Myslenie mu však zostalo. Má pritom ženu a dve školopovinné deti. Preto sa dlhodobo venujeme zlepšeniu jeho zdravotného stavu prostredníctvom úhrady rôznych rehabilitácií, ktoré nepokrývajú zdravotné poisťovne. Tiež sme mu kúpili počítač a ďalšie pomôcky, ktoré mu napomáhajú komunikovať s rodinou a priateľmi. Alebo sme pomáhali slobodníčke Stankovianskej, ktorá sa húževnato snaží prispieť k zlepšeniu zdravotného stavu svojho malého syna Dominika. Viac týchto príbehov si môžete prečítať aj

na našej internetovej stránke www.vojenskanadacia.sk. Najdôležitejšie je, že sme si získali dôveru a veľmi ma teší, že sami vojaci chápu, čo je to spolupatričnosť. Preto tiež pri strate toho najcennejšieho, teda života, vieme dnes vďaka zbierkam pomôcť pozostalým rodinám.

V novembri 2020 sa vám v priestoroch Prezidentského paláca osobne poďakovala aj prezidentka SR za to, že prostredníctvom Vojenskej podpornej nadácie prejavujete spolupatričnosť s kolegami v službe, ktorí sa ocitli v zložitej životnej situácii: „Tá spolupatričnosť, ktorá sa rodí práve medzi ľuďmi, ktorí slúžia vlasti, môže byť príkladom pre celú našu spoločnosť,“ uviedla v príhovore hlava štátu. Aké boli vaše prvé pocity, keď vám minister obrany Jaroslav Nad', náčelník Generálneho štábu ozbrojených síl SR generál Daniel Zmeko ako aj prezidentka a hlavná veliteľka ozbrojených síl Zuzana Čaputová, blahoželali k tomu, že ste sa stali laureátom ankety Vojenský čin roka?

Nie som ten typ človeka, ktorý za svoju prácu očakáva formálne ocenenie. To hlavné je vnútorné uspokojenie – a to mi v princípe stačí. Pomoc ľuďom je môjmu naturelu veľmi blízka, no hlavne som rád, že činnosť našej nadácie pozitívne vníma čoraz viac ľudí. Keď som ocenenie dostal, samozrejme, som sa potešil, no tešil som sa predovšetkým za všetkých, ktorí s našou nadáciou v 35 vojenských útvaroch spolupracujú, ako aj za tých, ktorí mi pomáhajú v ústredí ekumenickej pastoračnej služby, v správnej rade nadácie – a okrem nich všetkých som v duchu ďakoval za podporu a trpezlivosť svojej rodine a Bohu za to, že ma obdaril tými talentami, ktoré sa snažím rozmnožovať...

Vojenská podporná nadácia pravidelne organizuje v spo-

lupráci s Ústredím ekumenickej pastoračnej služby aj humanitárnu pomoc v zahraničí.

Prečo je podľa vás dôležité, aby sme nepomáhali len sami sebe, ale dovideli ďalej ako po svoje vlastné hranice?

Humanitárnu pomoc v zahraničí som si, takpovediac, osvojil ako svoju nadprácu už od vzniku Ekumenickej pastoračnej služby. Práve prostredníctvom nej sme deväťkrát podporili najmä deti v Afganistane, tiež v Kosove, Severnom Macedónsku, na Ukrajine či v Bosne a Hercegovine. Jedným z hlavných cieľov je, že vytvárame prostredie medzi samotnými vojakmi, aby aj sami mali možnosť niečo darovať, podeliť sa. Preto robíme zbierky šatstva, hračiek a rôzneho materiálu a vytvárame tak prostredie spolupatričnosti. Dokázali sme zaslať – najmä do oblastí, kde pôsobia naši vojaci v operáciách medzinárodného krízového manažmentu – aj ďalšie celkom nové veci, a to v rámci spolupráce s rezortmi obrany, zahraničných vecí či vnútra. Našou snahou nie je militarizovať humanitárnu pomoc, ale najmä v oblastiach, kde je vojna alebo povojnový stav, dokážu skutočne pomôcť len ľudia, ktorí sú tam nasadení. Vojaci sú v operáciách našimi očami, ušami, rukami aj diplomatmi. Ide pritom o veľmi pekné príklady vojensko-civilnej spolupráce, ktoré v krajinách, kde naši vojaci pôsobia, prispievajú k ich dobrému menu. No a už len dodám, že vojenský duchovní, ktorí často v spolupráci s ostatnými vojakmi pomoc odovzdávajú, prinášajú do celého tohto snaženia aj svoj duchovný rozmer.

V novembri ste spolu s manželkou prekonali ochorenie na Covid-19, s nie práve ľahkým priebehom. Ako táto situácia zmenila váš život?

S manželkou máme pekný vzťah, a to v dobrom aj v zlom.

Keď sme obaja ochoreli, tak to naozaj nebolo dobré, pričom manželka sa od novembra borí s následkami covidu až doteraz, keď je už koniec marca. No máme to šťastie, že sa v živote môžeme oprieť nielen o seba, ale aj o Boha. Zvlášť v takýchto chvíľach človek dáva duchovnému rozmeru svojho života ešte väčšiu dôležitosť ako zvyčajne.

Po intenzívnom ročnom úsilí sa vám podarilo vydať knihu rozprávok *Princ a krása zeme*, zozbieraných po celom svete. Ako kniha vznikala?

Čo nás všetkých ľudí spája? Všetci predsa vieme, aké je to byť dieťaťom – a mnohí z nás vedia, aké je to mať deti. Preto, keď som šéfredaktorovi vojenského časopisu Obrana Pavlovi Vitkovi povedal, že po troch knihách z vojenského života a histórie, ktoré sme v nadácii predtým vydali, by sme mohli spraviť knihu rozprávok, spoločne nás to „chytlo“. Chceli sme mať knihu, ktorá by nám umožnila priblížiť sa najmä k rodinám, ktoré majú vojakov v misiách, oceniť ich aj takýmto spôsobom. O to viac ma teší, že keď knihu zaslali pred Vianocami do všetkých týchto rodín, prišli nám veľmi milé a pekné ohlasy a poďakovania.

Ste zároveň aj človek, ktorý často stojí v pozícii „ľahúňa“ a vizionára, ktorý rád sníva. Aké plány máte vysnívané smerom do budúcnosti?

Predovšetkým, aby bolo zdravie... Viacero projektov v nadácii rozbiehame aj teraz, napríklad projekt vzájomnej pomoci SOS, alebo prepojenie vojakov a umelcov v rámci benefičnej súťaže Military Art. Pravda, moje okolie sa ma snaží trochu brzdiť, no faktom je, že mojou myslou naozaj beží množstvo nápadov v prospech dobra a naplnenia vecí, ktoré by posúvali ľudí k ľudskosti, spolupatričnosti, aby sa nám žilo lepšie. ■

Zdroj: Evanjelický východ 4/2021

Kniha prináša rozprávky z vyše tridsiatky krajín, v ktorých pôsobili slovenskí vojaci od roku 1993 v misiách a operáciách na podporu mieru. Sú publikované v slovenčine aj v angličtine a ilustroval ich renomovaný výtvarník Martin Kellenberger.

Prerazprávali ich vojaci, ktorí v zahraničnom nasadení pôsobili, no aj diplomati, novinári, charitatívni pracovníci či cestovatelia. Súčasťou 378 stranovej knihy je príloha s údajmi o slovenskom zastúpení v jednotlivých operáciách medzinárodného krízového manažmentu, ktorú zostavil publicista Pavol Vitko.

Slovenská rozprávka je autorská, napísal ju Ľubomír Feldek a volá sa *Keď Pán Boh a Svätý Peter chodili po Slovensku*. Ľubomír Feldek pre deti jednu z rozprávok aj prebásnil – rozprávku *Prečo sa opica podobá človeku* a pochádza z Mali.

Prvé rozprávky už vyšli aj na CD – nahovorili ich známymi slovenskí herci Zuzana Krónarová a František Kovár. ■

zoslanie ducha svätého

Gustave Doré

Kristus na kríži nie je záver evanjelia.

MOC DUCHA

MARTIN JURČO, kazateľ CB v Prešove

Keď Ježiš odišiel do neba, učeníci už mali všetky potrebné informácie. Vedeli, kto Ježiš je, v podstate už poznali celé evanjelium. Napriek tomu im Pán dáva prekvapujúcu výzvu, aby čakali na zoslanie Ducha Svätého: Z Jeruzalema neodchádzajte, ale očakávajte splnenie Otcovho príslubu, o ktorom ste odo mňa počuli: Ján krstil vodou, ale vy budete o niekoľko dní pokrstení Duchom Svätým (Sk 1, 4–5). Teraz však na vás zostúpi Svätý Duch, vy dostanete jeho moc a budete mi svedkami v Jeruzaleme, v celom Judsku i Samárii, až po kraj zeme (Sk 1, 8).

Ježiš im prikázal, aby neodchádzali z Jeruzalema, pokiaľ sa nenaplní zaslúbenie Otca. Zmocnenie Duchom Svätým je základom akejkolvek práce v Kráľovstve. V Skutkoch 1, 3 sa dozvedáme, že celé dni trávili s Ježišom a počúvali Ho učiť o kráľovstve Božom. Biblia hovorí, že apoštoli dostali „neomylný dôkaz“ Jeho vzkriesenia. Nepotrebovali žiadne presvedčanie o oprávnenosti a dôležitosti svojej misie, pretože mali prvostupňový dôkaz o Kristovom víťazstve nad smrťou. Boli pripravení pustiť sa do misie! Ježiš sa však na nich zahľadel a povedal: *Nezačínajte ešte so svojou službou. Nezačnite ešte kázať evanjelium, až kým nebudete vystrojení mocou Ducha.*

Smelo teda môžeme povedať, že tajomstvo odovzdávania evanjelia nie je iba v slovách. Pretože keby to tak bolo, učeníci by mohli vyraziť do terénu hneď po nanebovstúpení Krista. Už všetko podstatné vedeli. Vedeli, s kým mali tú česť. Vedeli, že Ježiš je to Slovo života, ktoré videli, ktorého sa mohli dotýkať. Videli, čo sa udialo na kríži. Boli svedkami vzkriesenia. Svedkami nanebovstúpenia. Všetko už osobne zažili a poznali. Napriek tomu ich Ježiš ešte neposlal slúžiť. Pretože, aké by to bolo kresťanstvo, ktoré by spočívalo iba v slovách? Bolo by to na úplne rovnakej úrovni, ako iné náboženstvá, ideológie či filozofie. Len by sa odovzdávali informácie, fakty a skúsenosti. Keby učeníci iba hovorili, tak by boli

jednými z mnohých. Ale evanjelium je iné. Ak sa Pán Boh dáva poznávať ľuďom, tak ľudia musia vnímať: Práve teraz hovorí skutočný živý Boh.

Často žijeme v akejsi duchovnej schizofrénii, že ľuďom rozprávame o mocnom Bohu, o úžasných príbehoch z Biblie, o Božej moci, ale v reálnom živote Božiu moc nezažívame. Prečo asi nevedia manželia spolu komunikovať? Prečo je napätie vo vzťahoch? Nevyliešené a neodpustené veci z minulosti? Prečo nezažívame vyslobodenie z moci hriechu? Prečo je na našich tvárach toľko masiek? Prečo mladých ľudí nezaujímá kresťanstvo, ktoré vidia na svojich rodičoch? Prečo ľudia v cirkvi nezažívajú prijatie, ale, naopak, samotu a často aj odsúdenie? Prečo nie je dosť lásky a úcty; pokory a porozumenia?

Pretože chýba Božia moc. Pretože chýba Duch Svätý. Pretože iní pri nás nepoznajú, že naše kresťanstvo je skutočné. Vidia len teóriu, príručky, evanjelium bez moci. Pretože bez Ducha Svätého nemáme čo dať. Bez Ducha Svätého sme suchí. Bez Ducha Svätého sme bezmocní. Dôležitá, revolučná zmena v živote učeníkov sa udiala na Letnici a o dôsledkoch čítame na niektorých miestach:

Všetkých sa zmocňovala bázeň, lebo prostredníctvom apoštolov sa dialo veľa zázrakov a znamení (Sk 2, 43). Štefan, plný milosti a sily, konal medzi ľuďmi veľké zázraky a znamenia. (Sk 6, 8)

Rozhodol som sa totiž, že medzi vami nebudem poznať nič iné okrem Ježiša Krista, a to ukrižovaného. Aj ja som bol medzi vami slabý, preniknutý veľkým strachom a chvením; moje slovo a moje ohlasovanie nespočívalo v presvedčivých slovách múdrosti, ale v dokazovaní Ducha a moci, aby sa vaša viera nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci (1 Kor 2, 2-5.)

To, čoho apoštoli neboli schopní pred Letnicami, zrazu je súčasťou ich služby. Nadväzujú na to isté, čo čítame v evanjeliách o Kristovi: že za ním išli zástupy a On ich uzdravoval a vyhánal démonov. Ježiš nielen kázal. Jeho službu sprevádzala Božia moc. Keby iba rozprával, tak by bol len dobrý učiteľ, a takých tam bolo vtedy viac. Boh Otec potvrdil Ježišove slová zázrakmi. Nie preto, aby boli ľudia ohúrení, ale aby spoznali: Toto je očakávaný Mesiáš, Syn Boží!

Niektorí kresťania vnímajú vyvrcholenie evanjelia na Golgote. Áno, obeť Pána Ježiša na kríži je pre nás kľúčová, pretože kríž je centrom evanjelia – ale tam mnohokrát aj končíme. Lenže Pán Boh tam neskončil! Kristus na kríži nie je záver evanjelia. Nasleduje prázdny hrob, vzkriesenie, nanebovzatie Krista a zoslanie Ducha Svätého. Pán Boh dal Ducha Svätého, pretože bez Neho by cirkev bola neschopná. Čo by dokázala? Len rozprávať, že kedysi to bolo inak. Že kedysi tu žil muž, ktorý mal moc, ale my ju nemáme. No Duch Svätý je nám daný, aby potvrdzoval pravosť cirkvi. Pán Boh skrze Neho potvrdzuje svoju prítomnosť a pokračovanie „Jeho projektu“. A urobí to takým jasným spôsobom, že ľudia ten rozdiel rozpoznejú. Že cirkev má Božiu moc. Boh nechce počuť iba naše učenie, dogmatiku, teológiu, ale chce zjaviť svoju moc a slávu v premene nášho charakteru. Moc lásky, ktorá prijíma iných ľudí aj v ich inakosti. Moc k radostným a vďačným chválam, nech sme v akomkoľvek rozpoložení. Moc k odpúšťaniu a k pokore, k sebazapieraniu a k obeti. Moc Ducha naplniť poslanie, ktoré máme na tomto svete.

Ochranovské Letnice

Poučným príbehom pokračovania Letníc sú „ochranovské Letnice“. Gróf Mikuláš Ludwig Zinzendorf ponúkol na svojom panstve ochranu prenasledovaným protestantským kresťanom (po bitke na Bielej hore). Začali tam prichádzať protestanti z Čiech aj Moravy, ktorí boli prenasledovaní rímskokatolíckou cirkvou aj úradmi a v roku 1722 vznikol Herrnhut, v jazyku českých a moravských prisťahovalcov Ochranov.

Začali sa diať zvláštne veci. Prišlo spontánne modlitebné prebudenie a vznikali modlitebné skupiny. Toto prebudenie sa týkalo dospelých, aj detí. Spontánne sa konalo množstvo modlitebných zhromaždení po domoch, aj vonku, počas dňa, aj v noci. Postupná premena ľudí vyvrcholila pri Večeri Pánovej v Berthelsdorfe 13. 8. 1727. Už cestou do kostola si ľudia navzájom vyznávali hriechy, prosili za odpustenie. Slzy pokánia aj radosti z odpustenia tiekli ľuďom po lícach. Roztržky, sektárstvo, samospravodlivosť, neláska, ohováranie, odmietanie zmizli. Duch Svätý očistil celú komunitu. Od tejto chvíle začalo hnutie rásť. Boh zmenil Zinzendorfove plány a vznikla nová slobodná cirkev, ktorá vstúpila do dejín ako Obnovená Jednota bratská či Moravská cirkev. Mikuláš Ludwig Zinzendorf sa neskôr stal jej biskupom.

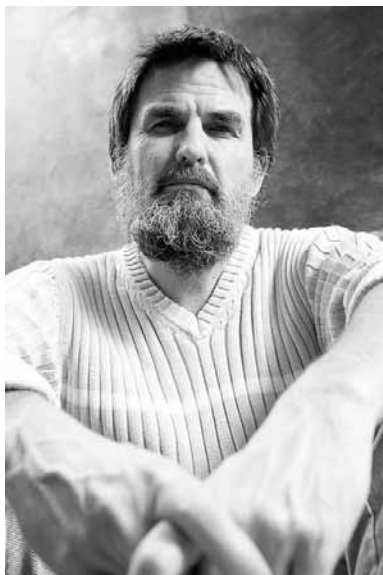
Ovocím ochranovského prebudenia bola aj dlhodobá modlitebná stráž. Bola inšpirovaná slovami Písma: *Na tvoje múry, Jeruzaleme, som postavil hliadky. Po celý deň a po celú noc neutíchnu. Vy, čo vyznávate Hospodina, nedoprajte si pokoju! (Iz 62, 6)* Došli k presvedčeniu, že by bolo dobré ustanoviť strážnych,

ktorí by sa nepretržite modlili za cirkev, za bratov a sestry doma aj na cestách a za Božie kráľovstvo vo svete. Našli 24 ľudí, ktorí začali modlitebnú stráž. Tá trvala neuveriteľných 100 rokov. Ďalším ovocím Ducha Svätého bolo vyslanie niekoľko stoviek misionárov na miesta, kde ešte evanjelium nikdy predtým nepočuli.

Tento ochranovský a mnohé ďalšie príbehy v našich životoch sú len potvrdením toho, že Duch Svätý, ktorý bol vyliaty v Jeruzaleme na Letnice, môže a chce pôsobiť v našom živote a cirkvi. Na Letnice v roku 2021 potrebujeme znova v pokání a pokore vyznať, že bez Ducha Svätého nemôžeme nič dobré a zmysluplné urobiť.

Modlime sa za našu cirkev, aby *prišli časy duchovného osvieženia od Pána (Sk 3, 19)*. Modlime sa za to, aby Duch Svätý v svojej moci spôsobil vzájomné porozumenie, odpustenie a prijímanie sa v našej rozdielnosti. Modlime sa za tých, ktorí prinášajú Božie Slovo, aby bolo zvestované v moci Ducha. Nech sa naplní Petrova modlitba: *...Pane, ...daj svojim služobníkom, aby hlásali tvoje slovo s úplnou odvahou. Vystri svoju ruku, aby sa diali uzdravenia, znamenia a zázraky v mene tvojho svätého Služobníka Ježiša. Keď sa modlili, zatriaslo sa miesto, kde boli zhromaždení, všetkých naplnil Svätý Duch a s odvahou ohlasovali Božie slovo (Sk 4, 29-31).* ■

TVÁR A ZRKADLO

DANIEL PASTIRČÁK
(Kazateľ CB Bratislava-Kaplnka)

Sú Letnice, narodeniny Cirkvi. Tá stará pani má takmer 2 000 rokov. Kto založil tento zarážajúco úspešný globálny projekt, ktorý po stáročia, z malej Rímskej provincie, prenikol do celého sveta? Nikto. Cirkev nevznikla organizovaním zvonku. Nezaložil ju azda Ježiš? Ako by mohol, vznikla predsa, až vo chvíli keď tu už nebol. Skôr naopak: Cirkev vznikla práve vďaka tomu, že Ježiš odišiel. Učenikom predsa Ježiš povedal: *Odchádzam. Pre vás je užitočnejšie, aby som odišiel, lebo ak neodídem, Duch nepríde.* Dovtedy bol Duch medzi nimi prítomný v Ježišovej osobe, Ježiš odchádza aby Jeho Duch mohol vstúpiť do nich. Odchádza zvonku, aby sa vrátil do vnútra.

Cirkev sa zrodila z Ducha. Grécke slovo cirkev – Eclésia, znamená: Spoločenstvo tých, čo boli zavolaní. Tak vznikla cirkev, z vnútorného povolania, ktorým Boh volá jednotlivých ľudí na cestu zrodenia z Ducha. Na tej ceste sa stretáme a tvoríme spoločenstvo zavolaných.

Symbolom Ducha je holubica či jazyk ohňa. Postavme si dnes pred seba menej známy symbol Ducha – Zrkadlo. Duch ako zrkadlo. Keď sa rodila Kaplnka, vydali sme malú knižočku, v ktorej sme uviedli dôvody, pre ktoré sme vznikli. Knižočka začína takto: *Svet je rozbité zrkadlo – vidíme iba úlomky, tvár sa nám stráca. Sme odcudzení sami sebe – bojíme sa stretnúť so svojim ja. Unikáme do aktivity. Sme odcudzení jeden druhému – človek sa človeku stáva predmetom na použitie. Sme odcudzení civilizácii – je tu priepasť medzi rozumom a nádejou, ekonomikou a etikou. Sme odcudzení vesmíru – podmanili sme si prírodu, v tom podmanení sme ju však stratili.*

Apoštol Pavol píše: *Pán je Duch, a kde je Pánov Duch, tam je sloboda. Keď my všetci s odhalenou tvárou akoby v zrkadle, pozeráme na slávu Pána, premieňame sa na taký istý obraz v stále väčšej*

sláve. Pavol tu hovorí o *tvári*, o *závoji*, o *zrkadle* a o *slobode*.

Tvár?

Ja mám tvár, ty máš tvár, on má tvár... Tvár je zrkadlo, cez ktoré vidno môjho vnútorného človeka – to, čo si myslím, cítim, predstavujem si – to, čo chcem. Vonkajšieho človeka vidno, vnútorného nevidno. Ak sme voči sebe pozorní, môžeme predsa len toho vnútorného človeka v druhom človeku zahliadnuť. Na vrchole každého ľudského tela je tvár. Vnútorný človek sa zjavuje na tvári. „Tvár je zrkadlom mysle,“ napísal Sv. Hieroným: „*oči bez slov vyznávajú tajomstvá srdca*“. Samotná fyzická forma obličaja však nie je ešte tvárou. Vnútorný človek sa nám zjaví až vo vyžarovaní tváre. Koľko ráz som stál nad truhlou blízkeho človeka. Díval som sa na jeho stuhnuté rysy, no tvár tam už nebola. Všetok materiál zostal; tá istá lebka, tie isté vlasy, tie isté svaly, tá istá pokožka – iba žiara zmizla a s ňou zmizla i milovaná tvár.

Pavol v texte odkazuje na starý príbeh: Mojžiš trávi dni v samote na vrchole hory. Tvár má obrátenú k nebu, do slávy Boha. Sláva, do ktorej hľadí,

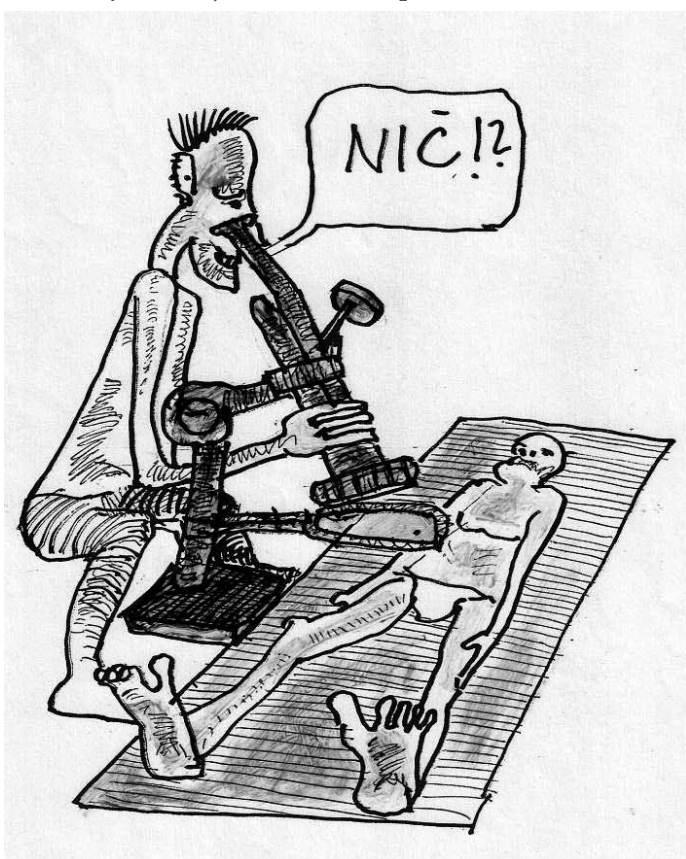
ním prenikne. Zostupuje z vrchu a z tváre mu vyžaruje neznáme svetlo. To, na čo jeho vnútro hľadalo, teraz žiari z jeho tváre. Každá ľudská tvár je v istom zmysle taká: Z mojej i tvojej tváre vyžaruje to, na čo v samote svojho vnútra hľadáme.

A je tu ešte čosi v čom sa Duch podobá zrkadlu: Tajomstvo zrkadlenia: Svoju tvár by som nikdy nevidel, keby tu nebolo zrkadlenie – vodná hladina, strieborná platňa, fotografická doska či film. Zvláštne, tvár, čo ma vyjadruje ako individuálnu osobu bez zrkadla nevidím. Ak to platí o fyzickej tvári, ešte viac to platí o tvári vnútorného človeka. Ak sa chcem pozrieť do tváre vedomia, v ktorom si hovorím „ja som“, potrebujem zrkadlo. Aké zrkadlo si pred seba postavím? Zrkadlo Hmoty, či zrkadlo Ducha?

Svet sa podobá knihe

Pre človeka má dve strany: Vonkajšiu a vnútornú, materiálnu a duchovnú: Vezmete knihu. Z prísne exaktného hľadiska tu nie je nič, iba matéria: tlačiarenská farba, hmota papiera. Obsah knihy, jej zmysel, je však pre vonkajšie skúmanie neviditeľný. Zjavuje sa až čítaním: Duch čitateľa čítaním vstupuje do komunikácie s Duchom Autora.

Čo uvidím, keď si pred svoje „Ja som“ postavím zrkadlo Hmoty? Vedomie sa pokúsím vysvetliť z obecných faktov, z materiálnych pohybov v mozgu. V zrkadle faktov zmizne vnútorná stránka reality, všetko jedinečné a neopakovateľné.

Kladiem si pred oči lupu, mikroskop – hľadám svoje „Ja som“. Čo vidím? Nič. Hľadám myseľ, ktorou myslím, a čo vidím? Elektrické výboje v mozgu. Hľadám lásku, ktorou milujem, a čo vidím? Búrku endorfinov, chemické procesy. Hľadám slobodu, v ktorej robím rozhodnutie, a čo vidím? Slepú kauzalitu materiálnych pohybov, ktoré vopred určujú každé moje slovo i čin. Kde je pánom Hmota, tam niet slobody

Pán je Duch, a kde je Duch Pánov tam je sloboda.
Píše Pavol.

Tvár vnútra slobodného človeka možno uvidieť iba v zrkadle Ducha. Kde je to zrkadlo? Nielen človek, i vesmír má svoju tvár. Zo živého zázraku univerza vyžaruje vnútorné svetlo slávy; krásy, inteligencia, zmysel... Na obličaji sveta sa zrkadlí sláva nekonečného Ducha. Vyžaruje k nám neprestajne, i v tejto chvíli. Keď svoju tvár obrátim k tvári nekonečného Ducha, ocitnem sa v prítomnosti vedomia, ktoré ma dokonale pozná. Ocitnem sa v prítomnosti lásky, ktorá nás povolala k bytiu. V zrkadle Ducha sa zjavuje to, čo sa v zrkadle Hmoty stratilo: Tvár vnútorného človeka – môj intelekt sa zrkadlí v zrkadle Božieho intelektu. Moja láska v Božej láske. Moja sloboda v Božej slobode.

Kde a ako na nás pôsobí Duch?

Židovský filozof Martin Buber napísal: „Duch nie je v „ja“, je medzi „ja“ a „ty“. Nie je ako krv, ktorá v tebe prúdi, je ako vzduch, v ktorom dýchaš. Človek žije v duchu, iba ak je schopný odpovedať prítomnému „Ty“. A schopný odpovedať je len pokiaľ vstupuje do vzťahu celou bytosťou. Len vďaka sile, ktorá mu umožňuje vstupovať do vzťahu, je človek schopný žiť v duchu.“

Duch sa teda prejavuje v komunikácii, ktorá medzi nami plynie. Práve ona v nás osvetľuje jedinečnosť každej individuality. Svetlo ducha v tebe odhaľuje vnútro, ktoré sa mi zjavuje. Spomedzi anonymnej ľudskej množiny, Duch vyvoláva von tvoje jedinečné ty – neopakovateľnú, s ničím nezameniteľnú individualitu. No nielen to: V Duchu sa zjavuje i vnútorná jednota všetkých individualít, prepojenosť človeka s človekom, i celého ľudstva so živým svetom. Duch je ten, ktorý tvoje ty a moje ja spája v jedno komunikáciou poznania a lásky.

Na tvári máme závoj, píše Pavol. Aký závoj? Čo sa predou mnou objaví, keď rozmýšľam o sebe? Vynoria sa predstavy, ktoré mám o sebe, i predstavy, ktoré mi vštepili iní. Cez závoj predstáv si nedoviem do tváre. Nedoviem k Bohu, v ktorom sa zrkadlí moja skutočná tvár. Závoj predstáv si premietam i na tváre druhých ľudí. Muž pozrie na svojho ženu: Poznám ju ako starý peniaz – pomyslí si. Ne počúva, čo mu hovorí, vopred predsa vie, čo chce povedať. Poznáte to: Stretnete sa s niekým, no máte pocit, že vás nevidí. Rozpráva sa s predstavou, kto-

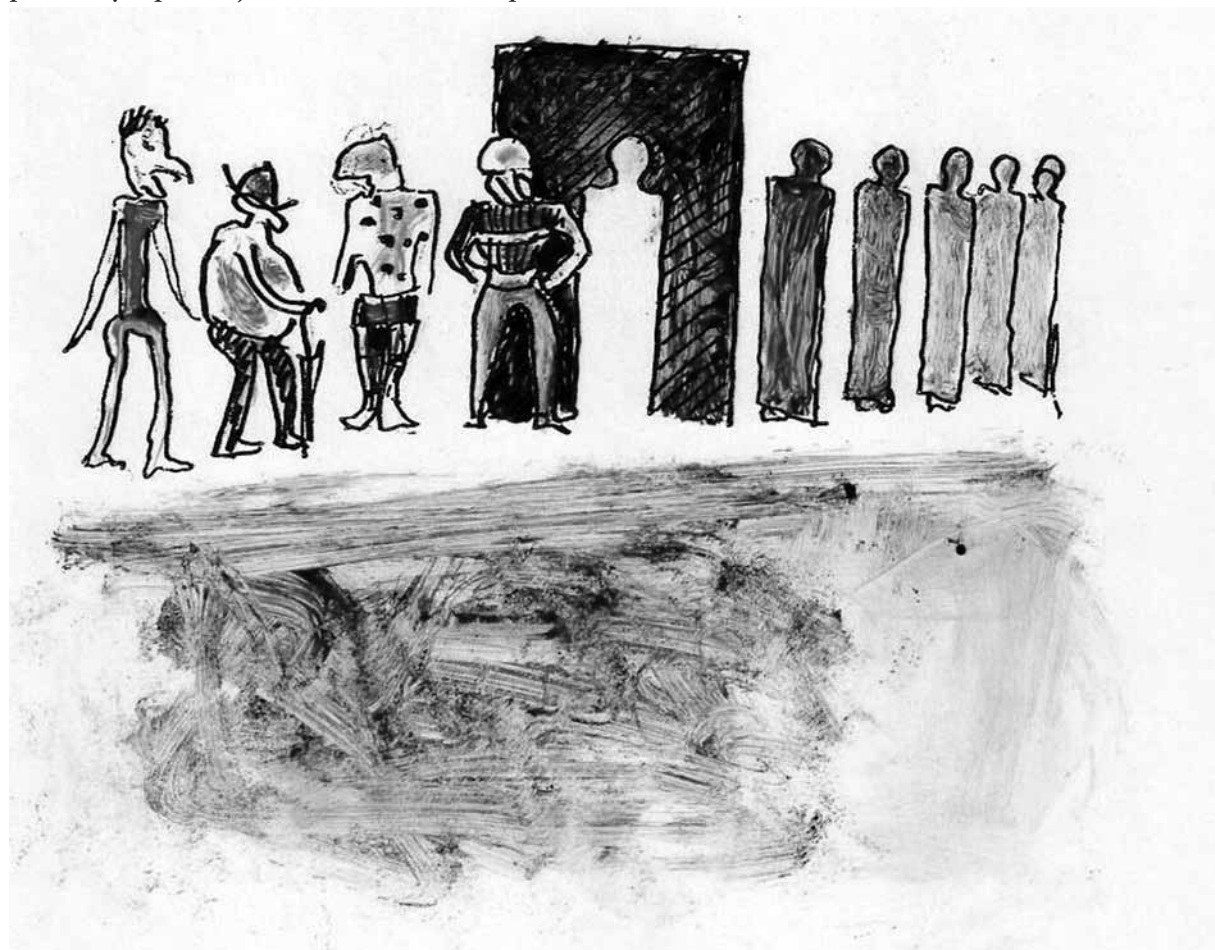
rú má o vás, no vás takých, akí ste, nevníma. „To, čo vieme o iných ľuďoch“, napísal T. S. Eliot, „sú iba naše spomienky na momenty, v ktorých sme ich poznali. Oni sa však odvtedy zmenili. Predstierať, že oni i my sme stále rovnakí, je užitočná spoločenská konvencia, ktorú je nutné z času na čas porušiť. Musíme pamätať na to, že každé skutočné stretnutie je stretnutím s cudzincom.“

Nuž, ak sa máme stretnúť naozaj, musíme sa stretnúť tak ako po prvý raz, v prekvapení, s odhalenou tvárou, v slobode ducha. Ak je človek slobodný, je nevysvetliteľný. Vysvetliť znamená vytvoriť reťaz od prvej príčiny po posledný následok. Ak by som ťa takto vysvetlil, zbavil by som ťa slobody. Ak sa mám s tebou stretnúť v slobode, musím sa zbaviť ilúzie, že ťa poznám. Ak sa mám stretnúť sám so sebou, musím sa zbaviť ilúzie, že poznám sám seba. Stretnúť sa takto je možné iba v Bohu, iba v Bohu sme úplne otvorení, lebo iba tam, kde je Duch je sloboda.

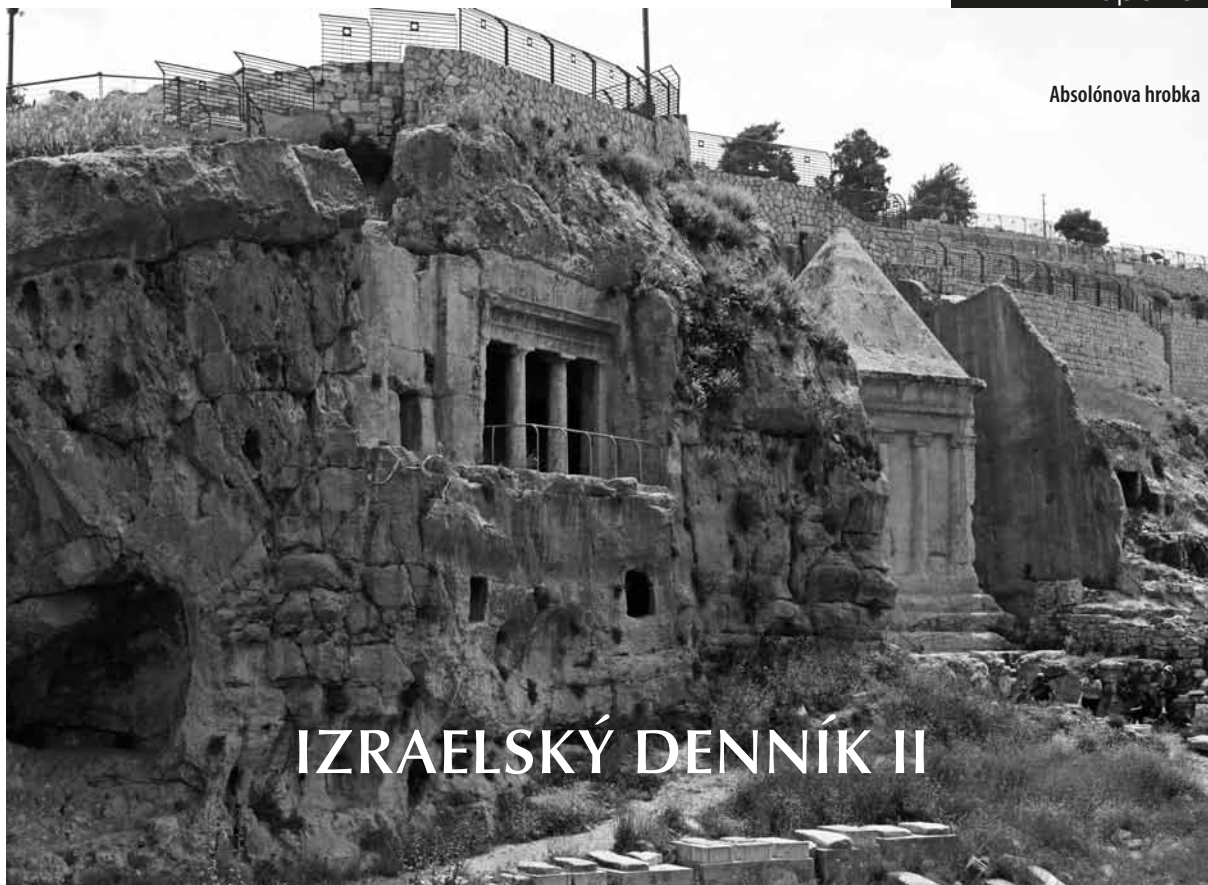
Toto je cirkev – ecclézia; spoločenstvo zavolaných, kde každý s odhalenou tvárou hľadá do slávy Ducha ako do zrkadla. Realita Cirkvi je žiaľ často iná. Od tváre Boha, ktorý je Duch, nás totiž môže deliť i závoj náboženského fundamentalizmu. Na Boha si premietame nemenné náboženské predstavy a považujeme ich za absolútnu pravdu.

V čase, keď Pavol svoj list písal, bol pre mnohých takým závojom Mojžišov zákon. *Litera zabíja, upozorňuje Pavol, no Duch oživuje.* Komunita Cirkvi založená v litere ľudí zbavuje slobody.

Vytvára bezduché prefabrikáty náboženského človeka, namiesto jednoty v rozmanitosti, vytvára šedú uniformitu. Komunita cirkvi založená na záklone, a nie na milosti, vylučuje tých, čo sa nehodia, lebo sú iní. Kaplnka chce byť skutočnou eccleziou – miestom, kde ľudia pred Bohom skladajú z tváre závoje. V Bohu sa stávajú sami sebou, no zároveň zažívajú vzájomnosť, podobne ako hlasy jednotlivých nástrojov nachádzajú jednotu v celku hudby. Povedzme si ešte toto: Boh sám v sebe je večnou komunikáciou – Ja a Ty a láska. Trojjediný – Milujúci Otec, milovaný Syn a Duch milovania. Ježiš hlbku jednoty tej lásky v Bohu vyslovil takto *Otče, všetko, čo je moje, je tvoje, a všetko, čo je tvoje, je moje* Tu hľadáme do Božej slávy, do lásky, ktorá tu bola pred stvorením sveta. Hľadáme do zrkadla Trojjediného bytia, a meníme sa na ten istý obraz. Ak v nás Boh naozaj pôsobí, spôsobuje v nás to, čím sám je. Tak Ježišova modlitba pokračuje: *Aby všetci boli jedno, Ako si ty vo mne a ja v tebe, aby aj oni v nás boli jedno.* ■

Absolónova hrobka

IZRAELSKÝ DENNÍK II

Text: EVA BECHNÁ,
Foto: E. BECHNÁ a PETER BANÝ

Nezabudnuteľné jedlo

Rozhodla som sa poriadne si vychutnať miestne jedlo. Bolo naozaj jedinečné. Po celom meste odšŕavovali granátové jablká a iné druhy ovocia. Džús z granátových jabĺk nebol najlacnejší, ale fantastický a osviežujúci. Pita chleby, napuchnuté ako klobúčky húb. Po rozrezaní nám do dutinky vnútri naskladali zeleninu a mäso. Napr. lahodnú shawarmu, ktorá sa nám za celý čas nezunovala. Mäsité jedlo, niečo ako kebab, iba oveľa chutnejšie. Veľa urobili celkom iné koreniny, než na aké sme doma zvyknutí. Sumak, rímska rasca, koriander, kurkuma alebo aj škoricu v malej dávke na mäsité jedlo. Ako je vôbec možné, že som o tomto skvelom jedle v živote nepočula? Alebo falafel. K mäsu sa hojne je zelenina. Navyše pridávali ku všetkému strúhanú kapustu. A omáčku z pučeného avokáda či humus. Ten sme si kupovali často v potravinách, rovnako ako šalát z červenej kapusty. A aj v tom poslednom obvyčajnom stánku bolo všetko veľmi dobré. Rôzne druhy pečiva, sladké koláče... A arabská káva s kardamómom. Ale nie tá trápna napodobenina, ktorú sme si skúšali robiť doma, ale voňavá silná pochúťka, ktorú sme dostali vo vlastnej džezve a po troškách si ju nalievali do miniatúrnych šálčiek. Ak sme si ju vychutnávali v typickom arabskom otvorenom stánku za zvuku výkrikov arabských

obchodníkov, obklopení všetkými tými korenistými vôňami Jeruzalema, bol to neopakovateľný zážitok. Jedlo nebolo drahé, ale lákadiel bolo toľko, že sa peniaze aj tak rýchlo kotúlali. Pri tom hemžení všetkých národností, domácich a turistov sa zrazu objavila rikša, vozík, na ktorom obchodníci privážali a odvážali tovar. Nevedeli sme, kam uskočiť, ale vždy sme to akosi zvládli.

Najstarší protestantský kostol

Úzkymi uličkami sme došli na malé námestie v blízkosti Jaffskej brány, kde sa nachádza Dávidova veža, stredoveká citadela. Tu stojí najstarší protestantský kostol na Ďalekom východe s názvom Christ Church. Vstúpili sme do jeho priestorov a v tichu meditovali. Kostol vybudovali už v roku 1849 a jedným z jeho poslani bolo založenie hnutia CMJ (Church's Ministry among Jewish People), ktorého je dodnes centrom. Kostol spravuje anglikánska cirkev, ale bohoslužby tu majú aj niektoré mesiánske komunity. V areáli kostola je ubytovňa a kaviareň. Ľudia z celého sveta sem prichádzajú pracovať ako dobrovoľníci, v spoločensťve majú zázemie rôzni kresťanskí misionári. K večeru sme sa Jaffskou bránou presunuli na sever od Starého mesta. V piatok večer začína sabat. Mesiánske komunity vtedy slávia svoje bohoslužby. Židia nespoznali v Ježišovi

svojho spasiteľa. Niektorí z nich však, a je ich stále viac, precitli a pridali sa ku kresťanom v rovnakom presvedčení a vyznávaní. Týmto Židom sa hovorí mesiánski. Ich postavenie medzi Židmi aj kresťanmi je tradične komplikované, a tak si vytvárajú vlastné samostatné spoločenstvá. Ich bohoslužby sú akousi kombináciou kresťanských aj židovských tradícií. Protestanti radi vyhľadávajú v Izraeli ich bohoslužby, lebo sú im svojou liturgiou blízke. A sú nesmierne živé. Nina nám odporučila jedno spoločenstvo, kam sme sa chceli v piatok večer pozrieť na bohoslužby a kam zvykla chodiť aj ona.

Mesiánski priatelia

Mesiánski Židia si musia dávať pozor, lebo sú občas svojim ortodoxným bratom trňom v oku. Skrátka, na jednej rušnej modernej ulici na sever od Starého mesta na nás už čakala Nina a spolu s ňou dve dámy, pôvodom z Ruska, ktoré do spoločenstva chodievali tiež. Ozbrojený vojak nás skontroloval pri vstupe do budovy. Bola to komerčná budova a časť priestorov malo spoločenstvo prenajaté. Pri vchode sme dostali slúchadlá a ponuku, že nám budú bohoslužby tlmočiť do angličtiny. Moderné židovské piesne boli živé, na javisku ich sprevádzala kapela a speváci. Na obrazovkách sme mohli sledovať text v hebrejčine a to písaný v latinke ako aj v klasickom židovskom písme. Slúžiaci bratia boli civilne oble-

čení, nemali ani jarmulky na hlavách. Kázeň bola z Novej zmluvy. Na konci bohoslužieb otvorili slúžiaci bratia drevenú skrinku vedľa javiska (tzv. aron ha-kodeša) a vybrali z nej tóru. Podobná skrinka sa nachádza v každej synagóge, musí byť umiestnená na stene orientovanej smerom k Jeruzalemu. Býva bohato zdobená, s dvojkrídlovými dverami. Táto bola jednoduchšia, a keďže sme sa nachádzali v Jeruzaleme, kládla som si otázku, kam má vlastne smerovať. Samotná tóra bola v podobe zvitkov, namotaných z dvoch strán na zlatých žrdiach, zabalená do krásneho zamatového bohato vyšívaneho puzdra. Keď tóru z obalu vybrali, muži sa s ňou viackrát prešli pred spoločenstvom a rôzne ju dvíhali a otáčali. Veľké zvitky museli byť ťažké, nebolo iste jednoduché s nimi manipulovať. Z tóry sa čítalo a potom sa zasa uložila do skrinky. Na záver bohoslužieb požehnával kazateľ pečivo, tzv. chalu, ktorá sa pečie na sabat. Po bohoslužbách zostala na tanieriku v sále, takže miestni prichádzali, odtrhávali si a jedli. Pečivo vyzeralo ako vianočka a bolo aj podobnej chuti.

Sabatová večera

Po skončení bohoslužieb podávalo spoločenstvo občerstvenie v priestoroch modlitebne. Nina nás však upozornila, že jej má prísť ďalšia návšteva a potrebovala by sa dostať čím skôr

Stánky s jedlom

Najstarší protest, kostol

domov. V byte na Olivovej hore nás už čakali ďalší traja ľudia. Beáta z Košíc, ktorá prišla pomáhať Nine s domácnosťou a manželský pár z Tel Avivu. Nina počas dňa nakúpila suroviny, na ktoré sme prispeli, a tak sme začali spoločne chystať niečo na večeru. V židovských domácnostiach má večera na sabat presné pravidlá. Predovšetkým sa všetko nachystá dopredu, pretože počas sabatu sa už nesmie pracovať. Sabat začína v piatok po západe slnka. My sme si hlavne chceli uctiť hostí a užijť spoloč-

stvo. Pripravili sme, čo dom dal a dal toho pomerne dosť. Všetky ženy sme sa podieľali na príprave, muži zatiaľ debatovali. Pri večeri sme spievali, modlili sa a rozprávali o živote. Bolo veru o čom. Mladý pár, ktorý prišiel z Tel Avivu, mal zaujímavý príbeh. Alex, asi tridsaťročný muž pôvodom z Ruska, sa prisťahoval s otcom a bratom do Izraela v rámci repatriácie, keď mal pätnásť rokov. Mali židovské korene, ale židovské náboženstvo nepraktizovali. Neskôr sa stal kresťanom a v Tel

Pita chleby

Avive pracuje v kresťanskej kaviarni. Manželku Nelu spoznal cez internet. Pochádza z Arménska, ale posledné roky žila v Moskve. Jej rodičia sú kresťanskí pastori. Alex sa najskôr zoznámil cez internet s Nelinou mamou, až neskôr s Nelou. Pred mesiacom mali svadbu v Tbilisi, nedávno sa Nela presťahovala za Alexom do Tel Avivu. Učí sa hebrejčinu a chce vyučovať hudbu, čo je jej odbor, ktorý študovala. Keď bude vedieť po hebrejsky, ešte lepšie sa jej bude dať zamestnať.

Podľa zákona o repatriácii sa do Izraela môžu presťahovať ľudia z celého sveta, ktorí sa vedia preukázať židovskými koreňmi. Dostanú automaticky občianstvo a rôzne ďalšie benefity. Ak Židia konvertujú na iné náboženstvo, ako je mesiánske židovstvo, Izrael im môže odmietnuť udeliť občianstvo. Prvé mesiánske komunity vznikali už v 19. storočí, ale zvlášť v 60. a 70. rokoch 20. storočia došlo k veľkému prebudeniu medzi Židmi. Dnes žije v Izraeli okolo desaťtisíc mesiánskych Židov. ■

Koreniny a šťavy

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s **VLADIMÍROU VRAJOVOU**.

VEĽKÁ NOC V JUHOAFRICKEJ REPUBLIKE

LENKA a JASON KNOETZE

Pozdravujeme vás s Jasonom z jesennej Afriky, kde nás ešte stále slnko vyzlieka do krátkych rukávov. Naposledy som sa vám ozývala s oznamom, že plánujeme značný krok viery a budeme sa sťahovať do Kapského Mesta. Toto sa viac-menej stalo, aj keď sme zakotvili v menšom univerzitnom meste Stellenbosch.

Po dvoch-troch mesiacoch modlitby a odpočinku sme dostali ponuku od nášho miestneho cirkevného zhromaždenia (Cedars Church) zapojiť sa do ich práce na pol úväzku, čo nám prišlo veľmi vhod, nielen nasmerovaním ale aj finančne. Cedars je zbor, ktorý má za materský zbor 3C (Capital City Church) v Pretórii, kde som chodila posledné tri roky a kde sme boli s Jasonom aktívne zapojení. Jeden zo starších, Adrian, pocítil túžbu a vedenie založiť zbor v Stellenboschi, kam sa spolu s ním presťahovalo asi 25 členov nášho zhromka (aj viacerí moji priatelia). Dnes máme približne 100 členov.

Jason má na starosti sociálne siete a komunikáciu s dobrovoľníkmi a ďalšie bežné záležitosti, ako je nakupovanie prostriedkov pre fungovanie nedele (napríklad kávu, mydlo, uteráky na krsty, pochutiny pre deti v besiedke a podobne). Keďže moje dobrovoľnícke víza mi nepovoľujú mať pracovný úväzok, moje zapojenie je menej oficiálne, a taktiež menej vyžadované. Vypomáham, kde sa dá, no nie je to veľmi pevne zafinancované.

Na Veľký piatok sme, napríklad, zorganizovali krátku 5km túru na kopec a východ slnka, kde sme si

pripomenuli zmŕtvychvstanie, ja som viedla zopár chvál a Jason zdieľal zamyslenie a modlitby, po čom sme podávali kávu a miestne veľkonočné pečivo „hot cross buns“. V nedeľu ráno sme s vierou naplnili náš bazénik na krst a na konci zhromka sme vyzvali, či by sa niekto, ako prejav svojej novonadobutej viery, chcel pokrstiť. Piaty muž prišiel dopredu. Teraz sú zapojení do domácich skupiniek, z čoho jednu vedieme aj ja a Jason, aj keď tá naša je zameraná na univerzitných študentov. Jason bude o pár týždňov kázať svoju prvú kázeň pred našim zhromaždením, tak sa môžete pridať k našim modlitbám za tento proces! Je to pocta, radosť aj bremeno.

S naším tímom komunikácií pre OM Južná Afrika pracujem aj naďalej a od mojej ostatnej správy sme zorganizovali dve kampane na sociálnych sieťach a webke, spracovali sme výročnú správu pre OM JAR aj AIDS Hope centrum v Mamelodi. Tiež som navrhla logo pre našu modlitebnú aplikáciu *Prayer Reach*, ktorú si môžete zadarmo stiahnuť a modliť sa za národy! Ďalší dlhodobý projekt je práca na materiáloch pre deti, ktoré sa používajú pri učení

o iných národnostiach a ako sa za ne môžu modliť. Obsahujú interaktívne aktivity, ktoré môžu robiť doma s rodičmi alebo na besiedke. Práve pracujem na štvrtom vydaní, ktoré sa zaoberá prenasledovanými kresťanmi z iných krajín.

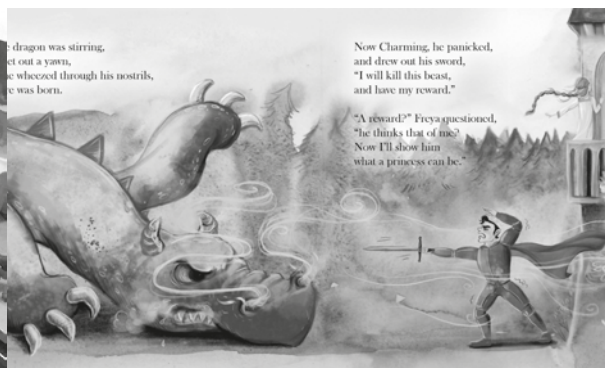
Čo sa týka našich pohybov po svete, už trikrát sme odložili cestu na Slovensko. Keďže moje víza končia platnosť v auguste, v júli by sme radi znova zavítali na Slovensko. Nielen kvôli vízám, aj našu rodinu sme nevideli už dva roky. Prosíme, modlite sa za bezpečnosť, víza pre nás oboch a za lacné letenky. Naďalej sa pasujeme s miestnym ministerstvom vnútra, ktoré nám už dva roky nevie vydať poriad-

ny sobášny list, ktorý potrebujeme na registráciu manželstva na Slovensku. Modlíme sa za zázrak, keďže aj bez korony tento proces trvá asi dva roky a s pandémiou sa veci rozhodne neurýchlili. Bolo by skvelé, keby sme v júli mohli konečne vybaviť aj túto stránku vecí. ■

Pozn. red.:

Ak sa chcete pridať medzi Lenkiných podporovateľov a dostávať jej newsletter, môžete ju kontaktovať na lenka.knoetze@om.org. Ak by ste chceli jej misiu finančne podporiť, môžete tak urobiť na účet SK3902000000001880263056.

Ako Katira stretla Otca

V projekte OMBA* v súčasnosti pracujú na plný úväzok traja pracovníci. Dvaja prekladatelia Grace Lia* a Solomon Rawan* a evanjelistka Grace Mida*. Nasledujúci príbeh je od poslednej menovanej. Katira* už nejaký čas trpela viacerými zdravotnými problémami, pričom ich pôvod bol veľmi záhadný. Bola presvedčená, že je to dôsledok čiernej mágie miestnych šamanov. Jej zdravie sa rapídne zhoršovalo. Jedného dňa som stretla Katiru, keď sa vracala domov. Poprosila ma, aby som ju navštívila a modlila sa za ňu. Keď som sa za ňu pomodlila, odišla som aj ja domov. V tú noc Ježiš Katiru uzdravil a zároveň ju oslovil jej menom. Bolo to ako v biblickom príbehu o malom Samuelovi a Ělim. Na druhý deň ma Katira navštívila a vyrozprávala mi o uzdravení aj o hlase, ktorý na ňu v noci volal. Vysvetlila som jej, že to bol Ježiš, kto vypočul moju modlitbu a uzdravil ju a teraz ju volá k sebe, lebo ju chce zachrániť aj pre večnosť. Katira v ten deň odovzda-

la svoj život Ježišovi a stala sa Božím dieťaťom. (* - pseudonym)

Keď viera znamená boj o vlastný život

Prekladateľka pre jazyk OMBA* Grace Lia*, o ktorej sme písali aj v našom poslednom spravodaji, musí z bezpečnostných dôvodov bývať mimo svojej komunity. Nedávno však dostala avízo, že jej lokalita bola prezradená a určitá skupina ľudí pripravuje útok na jej rodinu. Z toho dôvodu bolo potrebné nájsť nové bývanie pre ňu a pre jej synov. Prosme Boha o ochranu pre celý tím a zároveň o pokoj, aby ani táto ťažká situácia nezastavila to dobré Božie dielo a nevzala prekladateľom odhodlanie priniesť svojim krajanom Božie slovo v ich materinskom jazyku. (* - pseudonym)

Ježiš hovorí po marakwetsky

Keď počas vianočných sviatkov jedna miestna televízna stanica uviedla film Ježiš v marakwetskom jazyku, akoby sa roztrhlo vreco s telefonátmi. Od slov úprimnej vďaky, cez žiadosti o výtlačok Novej zmluvy až po otázky, kde sa tí cudzinci v televízore naučili tak dobre po marakwetsky a kedy bude dokončený preklad celej Biblie, to všetko zaznievalo zo slúchadiel telefónu. Hľad po Božom slove medzi ľuďmi z Marakwetu je veľký. Modlime sa, aby tento hľad mohol byť už čoskoro nasýtený a mnohí naši cestu k viere v Pána Ježiša. ■

(Zdroj: Spravodaj misionárov Wycliffe Slovakia. So súhlasom vydavateľa.)

AKO SME PREŽILI PANDEMICKÝ ROK V YMCA

NESVADY

ALŽBETA MAGLODSKÁ

V súčasnom svete, ako sme toho svedkami, sa z dôvodu pandémie Covid 19 nežije ľahko. Spomínaná choroba prináša veľa nervozity, nepochopenia, sociálnych neistôt, a to všetko sa potom prenáša aj do medziľudských vzťahov. Ľudia sú podráždení, rodiny sú celé dni doma, deti sa učia „online“, chýbajú im kamaráti. Veta: „Aké krásne to je, keď je rodina spolu“ akosi prestáva byť pravdou. Je to už dlho, čo nemôžeme opúšťať domovy a nemôžeme sa stretávať na spoločných aktivitách. Priznám sa, že v robote ma pri pohľade na detský kútik stále stisne pri srdci: „Detííí, kde ste... chýbate nám!!!!“

Prekážky na ceste

Z dôvodu prijatých opatrení, ktoré postihli takmer všetky sféry spoločenského života sa neuskutočnilo veľké množstvo kultúrnych, záujmových či športových podujatí v našom združení. Boli obmedzené a neskôr zakázané krúžky, kluby, v kostoloch bohoslužby. Prežili sme určite náročný a turbulentný rok 2020. Prebiehajúca pandémia nielen v minulom roku, ale aj

v tomto, zmenila niektoré priority, no život v YMCA sa nemohol a nemôže zastaviť. Aj napriek tejto prekážke sme rozvíjali a budovali našu prácu.

Naši pracovníci a dobrovoľníci sú ľudia na správnom mieste s veľkým súcitným a milujúcim srdcom, ktorí sú ochotní urobiť aj viac, ako sa od nich očakáva. Som za nich Bohu veľmi vďačná a myslím si, že práve kvôli takýmto úžasným pracovníkom sme

dokázali prežiť aj túto ťažkú a náročnú dobu.

Čo sme robili počas pandémie?

Naša organizácia v Nesvadoch pracuje na viacerých projektoch, preto sme aj počas pandemického obdobia pracovali. V rámci projektu Komunitné centrá sme boli (tri pracovníčky) k dispozícii našim klientom. V rámci individuálnej krízovej intervencie

sme poskytovali základné a špecializované sociálne poradenstvo a pomoc pri ochrane práv a právom chránených záujmov, venovali sme sa pomoci občanom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii.

Vďaka iným projektom sme pred Vianocami rozdali potravinové balíky, balíky pre deti z organizácie Samaritan's Purse, rozdali sme šatstvo pre rodiny v núdzi.

V rámci projektu Erasmus hostujeme dvoch dobrovoľníkov z Bieloruska a Ukrajiny. V novembri 2020 sme sa zapojili do výzvy Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny a zamestnali sme dve komunitné pracovníčky. Čiže nás bolo a dodnes je sedem pracovníkov. Vytvorili sme spomínanú „bublinu“ a každý deň sme chodili do práce. Celé naše priestory, každý kútik, skrinky, poličky a tiež sklad sme dôkladne upratali, vymaľovali sme chodbu, schodisko, steny...

S radosťou pripravujeme priestory a tešíme sa na to, ako deti prekvapíme. Veríme, že sa budú tešiť. A my tiež, nikdy sme to tak neprežívali ako teraz. Chýba nám vreskot, neporiadok, rozhádzané veci... tak radi by sme po deťoch poupratovali.

Počas pandémie sme šili rúška, rozdávali sme ich našim klientom, aj v meste počas terénnej práce sme rozdávali tým, ktorí nemali a požiadali nás o to (išlo predovšetkým o Rómov a ľudí v dôchodkovom veku).

Od novembra 2020 prebieha projekt podporený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu v SR. Niektoré aktivity projektu prebiehajú online formou, čo deti síce ocenili, no radšej by volili prezenčnú formu.

Počas tohto obdobia sme napísali aj niekoľko menších projektov. Využili sme výzvy a príležitosti. Už vieme o dvoch projektoch, ktoré sú schválené, tešíme sa na ich realizáciu (projekty sa rozbehnú už v máji tohto roku). Žiaľ, o niektoré dotácie sme prišli, no snažili sme sa žiť z toho, čo sme mali, čo sme získali vďaka menším projektom. A mali sme, vďaka Bohu, dostatok.

Aké máme plány?

V prvom rade CHCEME DETI! Plánujeme rozbehnúť pravidelné krúžky, športové aktivity, kluby,

Šitie rúšok

Práca v kancelárii

vzdelávacie aktivity pre vedúcich klubov, táborov, pre dobrovoľníkov. Čaká nás projekt, vďaka ktorému upravíme vonkajšie klubové priestory: plánujeme položiť novú dlažbu, vystať lavičky, altánok, krb, urobiť pieskovisko. Veľmi sa na to tešíme. V lete, samozrejme, organizujeme tábory a máme nádej, že sa budú môcť uskutočniť. Plánujeme jeden pobytový tábor, jeden denný tábor Letná družina, jeden denný tábor Angličtina hrou a športom s lektormi z USA, jeden denný tábor Tradičné remeslá.

Plánujeme rozbehnúť kurzy pre nezamestnaných, konkrétne kurz Ako založiť firmu a Ako začať podnikáť, počas ktorých záujemcom vysvetlíme, ako si založiť živnosť a vypracovať podnikateľský plán. Chceme zrealizovať aj prednášky pre pracovníkov s deťmi na rôzne témy.

Na jeseň plánujeme koncert a prezentáciu pri príležitosti 25. výročia založenia YMCA v Nesvadoch. Veríme, že čoskoro sa všetko vráti do normálu a naše sny a plány začneme realizovať. Veľmi si to želáme.

Príanie na záver

Želáme si, aby v našich životoch prevažovali len tie dobré ľudské vlastnosti, ako sú dobrosrdečnosť, láskavosť, prajnosť a ochota pomáhať slabším a odkázanejším. Počas pandémie sme v sebe objavovali práve tieto vlastnosti. Toto obdobie nás viedlo k vďačnosti aj napriek tomu, že v našom okolí často vládla panika, kritika.

Skúsme viac pomáhať ako kritizovať, tešiť sa z úspechov druhých, otvoriť srdcia pre všetko dobré a spoločne zveľaďovať našu komunitu. Je potrebné stavať na tom dobrom a pozitívnom, rozvíjať začaté a nebáť sa väčších, či menších prekážok, ktoré určite prídu. Skúsme každý nasledujúci deň prežiť lepšie, plnohodnotnejšie a spoločne si nechajme naplniť srdcia Božím pokojom. Veď s Bohom sa všetky prekážky, starosti a trápenia zdolávajú oveľa ľahšie. ■

U PRAMENE VODY ŽIVÉ

Text a foto: JURE DOHNAL
(Misia Chrátsko, Rovinj)

Začátkem května jsem s pár bratry, dobrodruhy ze sboru, vyrazil na výlet do kontinentální Istrie pod skalnatý převis potoka Butoniga, kde jsou krásné vodopády. Je to potok s velmi čistou vodou, který se vlévá do jezera stejného jména, jež slouží jako nádrž pitné vody pro skoro celou Istrii. Takže jsme tábořili takřka u pramene vod živých. Cílem těchto našich výletů není jen dobrodružství v přírodě, ale taky, a hlavně, naše vzájemné povzbuzování a posilování v tom, co nás činí biblickými muži, dobrými manžely a otci. A protože je čas oslavy Letnic, kdy si budeme připomínat vyhlášení Ducha Svatého, o kterém Pán Ježíš řekl, že se v nás stane *řekama živých vod, které poplynou z našeho nitra* (Jn 7, 38), pak k nám toto místo promlouvalo obzvlášť silně a plasticky.

Hleděli jsme na vodopád, poslouchali jeho šumění, pozorovali kvetoucí zeleň podél břehů, zahledli stopy různých zvířat, která sem chodí uhasit svou žízeň, a přitom jsme si říkali: „Kéž by se Duch Svatý z nás vyléval jako tato řeka a měl stejný účinek na naše okolí. Kéž bychom přinášeli osvěžení, oživení, kéž by mnozí v naší přítomnosti mohli uhasit žízeň po Bohu a kéž by naše slova zněly jako hlas mnohých vod.“ ■

VOJENČINA

Príbeh štvrtý

Môj krvný tlak je vyšší ako včera, no nižší ako zajtra. Kamaráti, v roku 1981 som bol zamilovaný a spelo to k tomu, že sa ožením. No ako čas bežal, chystal som sa na základnú vojenskú službu, na ktorú som nastúpil hneď o rok, v marci roku pána 1982. Pamätám sa ako dnes, v Kysaku ma odprevádzali moji kamaráti a moja priateľka – o dva mesiace moja milovaná žena. Útvar 9123, Vimperk. Vlak z Kysaku plný regrútov „letel“ do cieľa ako zmyslov zbavený. Videl som, ako niekto vyhodil prázdnu fľašku od alkoholu medzi ľudí stojacich na peróne, keď sme rýchlou jazdou cez toto miesto prebehli. Rozbila sa na betóne a črepy sa rozleteli medzi stojacich ľudí. Mne to bolo jedno. Bolo mi na nič a „vlaky v mojej hlave sa miešali pripitým vезením sa do neznáma... Nevedeli sme, čo nás čaká, potom sa za 2 roky môjho vojenského života odohral príbeh, o ktorom píšem. Viete, pamätám sa na veci, až sa sám čudujem, že sa to v mojej hlavičke spätne vyjasňuje. Praha – Vimperk – výtržnosti vo vlaku – zmätená arogancia a iné emócie. Strach, čo to s nami bude, výstup z vlaku a presun do kasární. Čo nasledovalo potom? Preberal som sa na neznámom mieste, medzi ľuďmi, ktorí mi boli potom kamaráti, po celých 365 + 365 dní služby v armáde. Ráno: ostríhali malého chlapčeka, potom rozcvička a tvrdý tréning. Až mi bolo špatne od žalúdka. Mesiac trval prijímač... Po určitom čase som bol rád, že svoju energiu vybijam týmto spôsobom. Schudol som asi 20 kilo. Armáda a vojaci, čo nás drilovali, boli skúsení a dosť vytrvalí v tom, čo s nami regrúti robili. Pamätám sa, ako jedného mladšieho pána, čo mal nadváhu, zmenili na nepoznanie, schudol tak, že by ho vlastní nepoznali. Nevie, ako je to v iných armádach tohto sveta, ale po týchto skúsenostiach viem, čo dokáže vytrénovaný mladý človek, vedený skúsenými mazákmi. Stačí málo, aby sa telo zregenerovalo. Je to nebezpečné, preto si vážim ľudí, ktorí majú túto prácu ako zamestnanie. Musel som si týmito vecami prejsť, aby som zistil svoje limity a mal vlastnú skúsenosť, už či fyzickú, ale aj psychickú.

Armáda ma nezlomila. – Čo sa tam robilo v čase voľna a vychádzok? Chlastal sa alkohol. Myslel som na svoju rodinu, na svojich blízkych a hlavne na milujúcu osobu, z ktorou som počas vojenskej služby vstúpil do manželstva. V tom istom roku sa nám narodilo dieťa. Ona bola doma a ja ďaleko od nej. Pocity, ktoré som prežíval, ma lámali ako Jánošíka na dereši. Nevedel som, ako by som mal z týmito mojimi citmi pracovať. Musel som sa odosobniť a jednoducho prežiť tento čas, ktorý ma potom, keď som sa vrátil, posunul troška vyššie, v mojom spirituálnom napredovaní. Kamaráti, domov som sa dostal v zdraví v roku 1984 – v deň mojich narodenín.

Emanuel je v preklade Boh s nami. Späť som išiel podobne, ako som prišiel, vlakom. Kolegov som videl naposledy... moje pocity z tejto skúsenosti už boli troška iné. Pán ma okresával (uvedomujem si to po rokoch svojho života, keď spätne rekapitulujem svoj vlastný život.

Ďakujem za túto skúsenosť. Som vďačný, hoci až po rokoch, že som to zvládol. (*Ody*) ■

Foto autora

TOMÁŠ KOMRSKA

MŔTVA NÁDEJ, ALEBO MŔTVY BLÍZKY ČLOVEK – ČO JE HORŠIE?

Dnes pred prácou ešte stíham pozametať okolo kontajnerov. Je to dobrá rozcvička pred sadnutím si za volant. Pristaví sa pri mne sused s otáznikmi v očiach:

„Pán sused, nevedel som, že máme v dome spisovateľa. Videl som vás v novinách, ako ste sa tam dostali? A prečo tu zametáte?“

„Zametám, lebo je tu špina. Zametám, lebo ma to baví. A keď robíte, čo vás baví, tak sa môžete objaviť aj v novinách.“

Zasmiali sme sa.

Krátko poobede pred prezidentským palácom, kde čakám na svoj vercajg, je pusto. Práve na tomto mieste ma často pristavovali núdzni, ale aj po tých ako by sa zľahla zem. Znenazdajky stojí predom mnou muž v maskáčoch, v jednej ruke spacák a v druhej karimatka – veci ktoré dostal, ako som sa neskôr dozvedel, od mestských policajtov.

„Vedeli by ste mi pomôcť?“

Vnímam ako dôležité, aby núdzny povedal, čo ho trápi, a aj to, akú pomoc si myslí, že potrebuje. Pretože iba vtedy sa dá konštruktívne pomôcť. Pretože práve utkvela, ale nie dobrá predstava núdzneho o konkrétnom riešení, môže byť zábranou zlepšenia. Dozvedám sa podobný, a predsa vždy iný príbeh, a tak ho aj s bankovkou posielam na tú, alebo aj inú konkrétnu adresu, kde mu vedia pomôcť.

„Tam?! Tam medzi bezdomovcov nejdem.“

„Ja vás neposielam medzi bezdomovcov, ale za ľudí, ktorí s nimi pracujú, aby vám poradili, ako a kde môžete pracovať, ako nájsť bývanie. Ja vám poradiť neviem.“

„Ale ja nemôžem pracovať, dvadsať rokov neplatím sociálnu poisťku a mám toľko exekútorov, že by mi hneď všetko zobrali.“

„Aj s tým vám vedia pomôcť.“

„Nevedia.“

„Ako viete, že nevedia, keď ste to ešte neskúsili, čo?“

Ticho.

Práve mi prišlo moje dnešné „vozítko“, a tak sme sa rozlúčili.

Ešte som zahliadol, ako ten muž so svojimi problémami a so svojimi odpoveďami stojí bezradne uprostred námestia a pozerá, ako odchádzam.

Tichá modlitba na konečnej za tohto muža sa mi vidí ako jediné, čo je v mojich silách.

Po 19:00 je mesto už celkom prázdne a prevážam takmer výlučne vzduch. Okolo 22:00 na križovatke nad hradom stojí v strede križovatky muž v mojom veku a z pohybov nie je zjavné, kam chce ísť. Chcem ho obísť sprava, vstúpi mi do cesty, skúšam to zľava, to isté.

Zastanem tesne pri ňom. S vďakou v očiach sa chytil predného skla a opatrne prerúčkoval ku dverám. Síce sme v strede križovatky, ale nikde nikto, tak drobná kultúrna vložka nezaškodí. Postaví sa pred otvorené dvere, veľmi dôsledne sa drží pevných, otvorených dverových krídiel a po chvíli spustí: „Pán vodič, mohli by ste ma odviezť do miesta môjho trvalého bydliska?“

„Ty kokso, aká súvislá veta! Celkom v rozpore s vaším krokom.“

„Hej, hej, popil som. Otec mi zomrel.“

„Tak to mi je ľúto. Poďte hore, kúsok vás odveziem, ale nejdem až k vám domov.“

(Náhodou viem, kde býva. Občas, keď sa motá pred svojím domom a tade jazdím, sa zdravíme.)

„Nevadí – dôjdem – snáď.“

Po vystúpení splietal nezrozumiteľné vety a pri odchode som dával veľký pozor, aby som ho potácajúceho sa nezachytil. Zajtra vytriezvie. Na otca mu zostanú zrejme len tie dobré spomienky a po čase, keď strata prebolí sa budeme zasa zdraviť. Pretože rana po strate blízkej osoby má schopnosť nielen sa zaceliť, ale prebolená strata dokáže človeka časom aj posilniť a obohatiť.

Ale človek bez nádeje, s jasnými odpoveďami o tom, ako sa to nedá – ako sa vylieči?

Neviem. ■

Z ROKOVANIA RCB APRÍL, MÁJ 2021

APRÍL

Porada Rady Cirkvi bratskej bola formou Zoom videokonferencie.

Rada odsúhlasila:

Žiadosť vikára José Calvo Aguilara a staršovstva zboru v Žiline o ukončenie pracovnoprávného vzťahu s vikárom.

Že služobné preukazy pre kazateľov budú vystavované s trojročnou dobou platnosti.

Rada rozhodla:

O vymenovaní Daniela Gregoira za člena správnej rady Fondu Nové zbory, ktorý nahradí Krisa Lundgaarda.

Rada zobrala na vedomie:

Že Miroslav Haszics bol dňa 11. 4. 2021 zvolený za kazateľa a správcu zboru v Leviciach.

Informáciu, že členské zhromaždenie zboru v Nitre si zvolilo nové staršovstvo, čím sa zavŕšil prechod od misijného zboru k riadnemu.

Ukončenie členstva Krisa Lundgaarda v staršovstve zboru Bratislava-Paradox z dôvodu ukončenia jeho pôsobenia na Slovensku.

Informáciu z Ekumenickej Rady cirkví o podaní Jána Figela na Generálnu prokuratúru ohľadne obmedzenia bohoslužieb.

Návrh smernice Ministerstva zdravotníctva o duchovnej službe v zdravotníckych zariadeniach.

Oznámenie Márie Kerekretyovej, že postupne chce ukončiť prácu pre Kanceláriu Rady CB.

Otvorený list staršovstva zboru Bratislava-Cukrová zboru v Trnave, ktorý sa týka návrhu trnavského staršovstva na zmenu v podmienkach pri prevoze členstva medzi zbormi.

Ďalej Rada:

Vymenovala pre misijný zbor v Trnave ďalšieho člena staršovstva.

Mala rozhovor s členmi Spevníkovej pracovnej skupiny o aktuálnom stave a postupe prípravy nového spevníka. Termín ukončenia práce a vydania spevníka pracovná skupina zatiaľ nevie stanoviť.

Zaoberala sa prípravou Konferencie 2021. Schválila tajomnícku správu a pripravila návrhy na zloženie komisií.

Oboznámila sa s variantným návrhom Matúša Luptáka k tabuľke základných platov.

Poverila Internetový odbor, aby zborom/kazateľom rozposlal ponuku na zaobstaranie zvýhodnenej licencie na softvér Microsoft 365.

MÁJ

Porada Rady Cirkvi bratskej bola 11. 5. 2021 v Banskej Bystrici.

Rada rozhodla a schválila:

Že Konferencia CB bude jednodňová. Bude sa konať 19. 6. 2021 v Banskej Bystrici.

Správu o hospodárení za rok 2020 a návrh rozpočtu a príspevkov zborov na spoločné potreby cirkvi pre rok 2021, ktoré budú predložené výročnej Konferencii

Úpravu smernice č. 20 – Mimomzdové nároky zamestnancov Cirkvi bratskej. Zmeny sa týkajú novej zákonnej úpravy zabezpečenia stravovania pre zamestnancov.

Rada vzala na vedomie:

Informáciu, že zbor Bratislava-Paradox plánuje slávnosť ustanovenia zboru na 30. 5. 2021.

Informáciu levického staršovstva, že kazateľ Miroslav Haszics nastúpi do služby v zbore v Leviciach od 1. 8. 2021. Uvedenie do služby prebehne v mesiaci august.

Ďalej Rada:

Pokračovala v diskusii o teologickej identite CB a o teologických presvedčeniach členov Rady. Témy: Človek, obraz Boha. Hriech a zlo.

Diskutovala o pôsobení kazateľa Slavomíra Polohu na Liptove.

Diskutovala na tému refundácií/úhrad za služby kazateľov poskytované mimo ich vlastný zbor (zborové konferencie a semináre, prednášky, sobáše, pohreby a pod.). Rada túto tému otvorí aj na stretnutí hospodárov zborov

Venovala sa analýze celocirkevných funkcií a služobných pozícií v ústredí CB.

Poverila predsedu Rady, aby 20. 6. 2021 v Prešove viedol voľbu kazateľa Martina Kačúra. ■

OZNAM

Dovoľujeme si upozorniť našich čitateľov, že ďalšie číslo Dialógu (6-7/2021) vyjde až okolo 10. júla, pretože chceme priniesť spravodajstvo z Konferencie CB, ktorá bude 19. júna v Banskej Bystrici.

KOALÍCIA

Možno vám to pripadá smiešne, že som zalistoval v slovníku, aby som si ujasnil význam slova koalícia. Počas dlhých rokov novinárčenia mi to bolo úplne jasné, ale po roku vládnutia zoskupenia, ktoré vzišlo z ostatných volieb, som sa akosi stratil. Pohľad do slovníka ma utvrdil, že som si pamätal dobre – podstatou koalície je podľa definície: „spojenectvo na dosiahnutie nejakého cieľa“. Spojenectvo vytvárajú spojenci, a to sú tí, „ktorí sa navzájom spoja s cieľom vzájomne si pomáhať“, dopĺňam si vedomosti Slovníkom slovenského jazyka.

Na Slovensku od jeho vzniku (1993) vládli, až na jedno obdobie, len koalície. Iba Ficovmu Smeru sa po páde Radičovej vlády (2012–2016) podarilo ovládnuť Slovensko bez pomoci iných. Čo na Slovensku zasiali, žneme doteraz. A mám strach, či sa vôbec podarí dokončiť žatvu tak, že sa oddelí kúkoľ o pšenice.

Voľby v roku 2020 v mnohom pripomínajú voľby z roku 1998. Vtedy sa spojilo doslova nespojiteľné s jediným cieľom – odstaviť od moci Mečiarovo HZDS. Podarilo sa. A bolo to veru zoskupenie na pohľadanie – od komunistov, cez Maďarov, rôzne odtiene demokratov až po tých kresťanských. O Slovensku sa hovorí, že zásadné voľby v našej krátkej histórii vyhrávali tí, čo rúcali predchádzajúce. Tí, čo boli PROTI, aj keď neprinášali ZA. O tých z 98. to však celkom neplatí. Mali v programe aj ZA – otočiť smerovanie Slovenska a dostať ho do EÚ a NATO. To stálo nad všetkým a nad všetkými.

Posledné voľby sa tiež niesli v duchu PROTI – proti Smeru, proti korupcii. A z volieb vzišlo zoskupenie, ktoré akoby víťazstvom svoj program splnilo – Smer bol porazený, jeho satelity sa nedostali ani do parlamentu.

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Slovník cudzích slov definuje koalíciu takto: Koalícia je zoskupenie, spojenectvo rozličných organizácií na spoločný postup alebo pôsobenie.

Variant sociologický: Koalíciu tvorí skupina ľudí, združujúcich sa krátkodobo (dočasne) na dosiahnutie nejakého cieľa.

Variant politologický: Je to združenie viacerých strán na vytvorenie vlády, opierajúce sa o väčšinu v parlamente.

Ale – nečakane a bez volieb prišiel Covid -19. Ovládol a ohrozil svet globálnejšie ako globálna ekonomika. Hovorí sa, že v nešťastí sa ukáže, kto je kto. A ukázalo sa – nesúrodá koalícia sa potopila v sporoch, ktoré vyvrcholili demisiou vlády. Nie rozpory vo vedení štátu, ale v boji s pandémiou. Po folklórnom festivale, počas ktorého padla jedna a nastúpila „nová“ vláda zaznelo: „Je to vláda, ktorá prichádza so zmierením a konsenzuálnym prístupom. Eduard Heger ukázal, že je premiér, ktorý vie počúvať a nachádzať súdržnosť medzi jednotlivými postojmi členov koalície, a to je to, čo Slovensko potrebuje“ (V. Remišová).

„Za SaS chcem povedať, že budeme konštruktívnym partnerom. To však neznamená, že budeme jednoduchý partner a budeme s hocičím súhlasieť“ (R. Sulík).

Aká „konsenzuálna“ vláda vzišla, sa ukázalo krátko po jej „rekonštrukcii“: Pri odvolávaní ministerky Kolíkovej, pri podpore sociálne slabých rodín, pri navýšení rozpočtu... Nie hľadanie konsenzu, ale vyhrážky o hlasovaní s opozíciou, poslanecké koalíčné návrhy zákonov namiesto vládných, hrozby o odchode z vlády... častejšie zaznieva – nepodporíme... ako dohodneme... jednoducho – vzájomné vydieranie a nie spojenectvo.

To, čo som spravil ja – teda, že som si pripomenul, že (voľne) „koalícia je spojenectvo ľudí, ktorí si navzájom pomáhajú, aby dosiahli cieľ“, by mali spraviť tí, čo koalíciu tvoria. Inak ani táto „nová“ vláda, rovnako ako ich prvá, nepotrebuje opozíciu, aby padla. Rozsype sa sama. Lebo sú to len koalíční partneri, nie spojenci. ■

KRÍŽOVKA

„Odpustenie nie je emócia, ale...” Elias Vella

Autor: Peter Kailing	Účet	Spevohra	Vojen. farba	POMÔCKY Ánand, Du, Aimak, Briga	TAJNIČKA	Obvodný výbor	Prehra v šachu	Indický prozaik	Nečakane
Gulovitá baktéria				Literár. dielo Zn. kiloampéra	•				
Opätovná, recidívna					•				
Nenič					•	Ťah (čes.) Tento (rus.)			
Základ. číslovka				Zn. hélia Predložka	•		MPZ Holandska Značka hliníka		
Obchod. akadémia			Potiaľ Zn. decitony		•				
	Uško na kabáte	Uzol vlasov Mongol. územie			•			Prijímacia sála	Malá dvoj- stažňová plachetnica
Právo na vynález					•		Stilb (zn.) Vojenská strel. zbraň		
Ústavný inštitút			Ty (nem.) Papagáj		•	Suvenír Umelý jazyk			
Opak svetla				Šúchali Zn. decitony	•				
Srdciar					•				
Očividne					•	Osobné zámeno			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 4/2021.

Najväčšou odmenou za námahu nie je to, čo za ňu dostaneme, ale to, ako NÁS TO ZMENÍ.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 10. 6. 2021. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 6-7/2021. **Stranu pripravil Peter Kailing**

Podobenstvo o talentoch

(Autor: Anna Plavčanová, 8. X, CZŠ Narnia Pezinok)

